

**АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ
ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ**

**Анотований бібліографічний покажчик
трьома мовами**

Книга 3

Частина 5

**Медико-біологічні проблеми
фізичного виховання та спорту
(Т-Я)**

Укладач Ірина Свістельник

АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Анотований бібліографічний покажчик
трьома мовами

Книга 3

Частина 5

Медико-біологічні проблеми
фізичного виховання та спорту
(Т-Я)

Укладач Ірина Свістельник

Видання 2-ге, перероблене і доповнене

ЛЬВІВ

УДК 796:016
ББК 91.9:75
А 22

Рекомендовано до друку Вченою радою
Львівського державного університету фізичної культури
(протокол № 5.02.2013 р.)

*Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і
туризму”
Започаткована 2009 року*

Автореферати дисертацій галузі фізичної культури і спорту : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – Л. : [б. в.], 2014.– Кн. 3, ч. 5. „Медико-біологічні основи фізичного виховання та спорту” (Т–Я). – 66 с. (Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і туризму”, вип. 1).

Рецензенти: д–р техн. наук, проф. Заневський І. П.;
д–р наук з фіз. виховання
і спорту, проф. Бріскін Ю. А.

У бібліографічному покажчику подано відомості про автореферати дисертацій кандидатів та докторів наук спортивної тематики та суміжних дисциплін, що зберігаються у фонді бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури. Стиль та мова збережені в авторській редакції.

Покажчик призначений для викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів ВНЗ фізкультурного профілю, факультетів фізичного виховання педагогічних ВНЗ та усіх тих, хто здійснює наукові дослідження в галузі фізичної культури та спорту.

МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

*Автореферати дисертацій на здобуття
наукового ступеня кандидата наук:*

1. Тагизаде Г. М.

Влияние уроков физической культуры, проведенных на открытом воздухе в течение учебного года, на некоторые физиологические показатели школьников в климатических условиях города Баку : автореф. дис. ... канд. биол. наук / Г. М. Тагизаде ; АзГПИ. – Баку. – 1967. – 27 с.

Аннотація. Изучено влияние уроков физической культуры, проводимых на открытом воздухе в течение учебного года, на некоторые физиологические показатели, в частности – на продолжительность латентного периода двигательных и словесных рефлекторных реакций; степень восстановления температуры кожи после „холодовой пробы”, состояние сердечно-сосудистой и дыхательной систем, насыщенность крови кислородом и состояние красной крови, состояние опорно-двигательного аппарата стоп и позвоночника, физическое развитие и физическую подготовленность. Исследован микроклимат мест проведения уроков физической культуры.

Ключевые слова: урок физической культуры, открытый воздух, учебный год, физиологические показатели, школьники, климатические условия.

Анотація. Вивчений вплив уроків фізичної культури, що проводяться на відкритому повітрі протягом навчального року, на деякі фізіологічні показники, зокрема – на тривалість латентного періоду рухових і словесних рефлекторних реакцій; ступеня відновлення температури шкіри після „холодової проби”, стан серцево-судинної і дихальної систем, насиченість крові киснем і стан червоної крові, стан опорно-рухового апарату стопи і хребта, фізичний розвиток і фізичну підготовленість. Досліджений мікроклімат місць проведення уроків фізичної культури.

Ключові слова: урок фізичної культури, відкрите повітря, навчальний рік, фізіологічні показники, школярі, кліматичні умови.

Annotation. Influence of lessons of physical culture, conducted outdoors during a school year is studied, on: some physiological indexes, in particular – on duration of latent period of motive and verbal reflex reactions; degree of renewal of temperature of skin after a „kholodovoy test”, state of the serdechno-sosudistoy and respiratory systems, saturation of blood and state of red blood oxygen, state of locomotorium feet and spine, physical development and physical preparedness. The microclimate of places of conducting lesson physical culture is investigational.

Key words: lesson of physical culture, opened air, school year, physiological indexes, schoolboys, climatic terms.

2. Тарасенко М. Н.

Эффективность использования систематических занятий физическими упражнениями со студентами, имеющими отклонения со стороны сердечно-сосудистой системы и органов дыхания : автореф. дис. ... канд. пед. наук / М. Н. Тарасенко ; ГЦОЛИФК. – М., 1964. – 22 с.

Аннотация. Разработана система занятий и методика физического воспитания для студентов, имеющих отклонения в сердечно-сосудистой системе и органах дыхания.

Ключевые слова: физические упражнения, систематические занятия, отклонения в сердечно-сосудистой системе.

Анотація. Розроблена система занять і методика фізичного виховання для студентів, що мають відхилення у серцево-судинній системі і органах дихання.

Ключові слова: фізичні вправи, систематичні заняття, відхилення в серцево-судинній системі.

Annotation. The system of employments and method of physical education is developed for students, having rejections in the cardiac vascular system and breathing organs.

Key words: physical exercises, systematic employments, rejections in the cardiac vascular system.

3. Тарасова Г. М.

Регионарные изменения кровяного давления и упруго-вязкого состояния стенок артерий под влиянием физических нагрузок у спортсменов : автореф. дис. ... канд. биол. наук / Г. М. Тарасова ; ТГУ. – Тарту, 1970. – 15 с.

Аннотация. Изучены особенности функционального состояния стенок разных артерий у спортсменов при мышечном покое и определено влияние спортивной специализации и степени тренированности. Определен уровень кровяного давления в разных артериях у спортсменов в состоянии покоя и изучена связь этих величин со спортивной специализацией и степенью тренированности.

Ключевые слова: функциональное состояние, стенки артерий спортсменов, влияние спортивной специализации, тренированность.

Анотація. Вивчені особливості функціонального стану стінок різних артерій у спортсменів при м'язовому спокої і визначений вплив спортивної спеціалізації і ступеня тренуваності. Визначений рівень кров'яного тиску в різних артеріях у спортсменів в стані спокою і вивчений зв'язок цих величин зі спортивною спеціалізацією і ступенем тренуваності.

Ключові слова: функціональний стан, стінки артерій спортсменів, вплив спортивної спеціалізації, тренуваність.

Annotation. The features of the functional state of walls of different arteries are studied for sportsmen at myshechnom rest and influence of sporting specialization and degree of trained is certain. The level of piosis is certain in different arteries for sportsmen in a state of rest and connection of these sizes is studied with sporting specialization and degree of trained.

Key words: functional state, walls of arteries of sportsmen, influence of sporting specialization, trained.

4. Тарнопольская О. К.

Оздоровительные средства физической культуры для женщин среднего возраста с учетом особенностей их профессиональной деятельности и проявлений артериальной гипертензии : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Тарнопольская Ольга Константиновна ; ГЦОЛИФК. – М., 1984. – 23 с.

Аннотация. Впервые изучена в послерабочем периоде недельного трудового цикла динамика функционального состояния работниц умственного труда среднего возраста с пограничными формами артериальной гипертензии. Выявлены эффективность непосредственного влияния и избирательность воздействия наиболее распространенных и доступных видов физических упражнений (гимнастики, бега и плавания) на функциональное состояние занимающихся в условиях наиболее выраженных последствий трудовой нагрузки. Разработаны основы методики физкультурно-оздоровительных занятий гимнастикой, бегом и плаванием.

Ключевые слова: физическая культура, оздоровительные эффекты, женщины среднего возраста, профессиональная деятельность.

Анотація. Уперше вивчена в післяробочому періоді тижневого циклу динаміка функціонального стану працівниць розумової праці середнього віку з граничними формами артеріальної гіпертензії. Виявлена ефективність безпосереднього впливу і вибірковість дії найбільш поширених і доступних видів фізичних вправ (гімнастики, бігу і плавання) на функціональний стан працівниць в умовах найбільш виражених наслідків професійного навантаження. Розроблені основи методики фізкультурно-оздоровчих занять гімнастикою, бігом і плаванням.

Ключові слова: фізична культура, оздоровчі ефекти, жінки середнього віку, професійна діяльність.

Annotation. First studied in the poslerabochem period of a week's labour cycle of loud speaker of the functional state of workwomen of mental work of middle age with the boundary forms of hyperpiesis. Efficiency of direct influence and electoralness of influence of the most widespread and accessible types of physical exercises (gymnastics, at run and swimming) is exposed on the functional state of gettings in the conditions of the most expressed consequences of the labour loading busy. Developed bases of method of athletic-health employments by a gymnastics, running and swimming.

Key words: physical culture, health effects, women of middle age, professional activity.

5. Татьян В. В.

Экспериментальное обоснование рациональных вариантов сочетания средств скоростно-силовой подготовки начинающих спортсменов : автореф. дис. ...

канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Татьян Виулен Ваганович ; ГЦОЛИФК. – М., 1973. – 23 с.

Аннотация. Изучено комплексное (системное) использование средств специальной скоростно-силовой подготовки в тренировке начинающих спортсменов.

Ключевые слова: средства специальной скоростно-силовой подготовки, начинающие спортсмены.

Анотація. Вивчено комплексне (системне) використання засобів спеціальної швидкісно-силової підготовки у тренуванні спортсменів-початківців.

Ключові слова: засоби спеціальної швидкісно-силової підготовки, спортсмени-початківці.

Annotation. The complex (system) use of facilities of the special speed-power preparation is studied in training of beginnings sportsmen.

Key words: facilities of the special speed-power preparation, beginnings sportsmen.

6. Татьян В. В.

Экспериментальное обоснование рациональных вариантов сочетания средств скоростно-силовой подготовки начинающих спортсменов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Татьян Виулен Ваганович ; ГЦОЛИФК. – М., 1974. – 23 с.

Аннотация. Исследована зависимость эффекта скоростно-силовой подготовки начинающих спортсменов от последовательности включения силовых и скоростно-силовых средств в тренировку подготовительного периода.

Ключевые слова: подготовка начинающих спортсменов, рациональные варианты, тренировка подготовительного периода.

Анотація. Досліджена залежність ефекту швидкісно-силової підготовки спортсменів-початківців від послідовності включення силових і швидкісно-силових засобів в тренування підготовчого періоду.

Ключові слова: підготовка спортсменів-початківців, раціональні варіанти, тренування підготовчого періоду.

Annotation. Dependence of effect of speed-power preparation of beginnings sportsmen is investigational on the sequence of including of power and speed-power facilities in training of setup time.

Key words: preparation of beginnings sportsmen, rational variants, training of setup time.

7. Терентьева Н. Н.

Изменение устойчивости вестибулярного анализатора у детей дошкольного возраста под влиянием специальных упражнений : автореф. дис. ... канд.

биол. наук : [спец.] 14761 „Лечебная физкультура и врачебный контроль над занимающимися физкультурой” / Н. Н. Терентьева ; ХМИ. – Х., 1971. – 13 с.

Аннотация. Исследовано влияние вращательных нагрузок на изменение некоторых вегетативных реакций до и после применения специальных упражнений. Изучено влияние специальной тренировки вестибулярного анализатора на состояние вестибулярной устойчивости у детей.

Ключевые слова: вестибулярный анализатор, вращательные нагрузки, специальные упражнения.

Анотація. Досліджений вплив обертальних навантажень на зміни деяких вегетативних реакцій до і після застосування спеціальних вправ. Вивчений вплив спеціального тренування вестибулярного аналізатора на стан вестибулярної стійкості у дітей.

Ключові слова: вестибулярний аналізатор, обертальні навантаження, спеціальні вправи.

Annotation. Influence of the rotatory loadings is investigational on the change of some vegetative reactions before and after application of the special exercises. Influence of the special training of vestibular analyzer is studied on the state of vestibular stability for children.

Key words: vestibular analyzer, rotatory loadings, special exercises.

8. Терехина Л. Я.

Исследование методов тренировки и режимов тренировочных нагрузок циклического характера в связи с совершенствованием специальной выносливости (на примере лыжников-гонщиков юниоров): автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Терехина Людмила Яковлевна ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1973. – 16 с.

Аннотация. Изучена эффективность воздействия околосоревновательных режимов (85–95% от соревновательной) на развитие специальной выносливости лыжников-юниоров. Определена функциональная направленность околосоревновательных режимов циклической нагрузки на отрезках различной длины. Экспериментально обоснована длительность применения околосоревновательных режимов в тренировке лыжников юниорского возраста для совершенствования специальной выносливости. Разработан и апробирован тест, отвечающий требованиям контроля за развитием специальной выносливости.

Ключевые слова: методы тренировки, развитие специальной выносливости, функциональная направленность.

Анотація. Вивчена ефективність дії навколо змагальних режимів (85–95% від змагання) на розвиток спеціальної витривалості лижників-юніорів. Визначена функціональна спрямованість навколо змагальних режимів циклічного навантаження на відрізках різної довжини. Експериментально обґрунтована тривалість застосування навколо змагальних режимів в тренуванні лижників юніорського віку для удосконалення спеціальної

витривалості. Розроблений і апробований тест, що відповідає вимогам контролю за розвитком спеціальної витривалості.

Ключові слова: методи тренування, розвиток спеціальної витривалості, функціональна спрямованість.

Annotation. Efficiency of influence of the near a competition modes (85-95% from a competition) is studied on development of the special endurance of skiers-juniors. The functional orientation of the near a competition modes of the cyclic loading is certain on the segments of different length. Duration of application of the near a competition modes is experimentally grounded in training of skiers of junior age for perfection of the special endurance. Developed and approved test, answering to the requirements of control after development of the special endurance.

Key words: training methods, development of the special endurance, functional orientation.

9. Тимошкин В. Н.

Структура двигательной активности студенток и ее совершенствование в процессе обучения в вузе : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Тимошкин Владимир Николаевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1993. – 24 с.

Аннотация. Выявлена структура двигательной активности студенток в различные периоды обучения в вузе и разработана система оценки ее компонентов на основе среднесуточных затрат по видам и суммарной двигательной активности. Изучена динамика двигательной активности студенток во взаимосвязи с изменением показателей физического состояния на длительных временных периодах обучения. Разработан и апробирован метод компьютерной экспертизы двигательной активности физического состояния, позволяющий индивидуально для каждой студентки проанализировать рациональность двигательного режима и направленность физической нагрузки для учебной группы в целом на планируемый период.

Ключевые слова: двигательная активность, студентки, периоды обучения, система оценки, физическое состояние.

Анотація. Виявлена структура рухової активності студенток в різні періоди навчання у вузі і розроблена система оцінки її компонентів на основі середньодобових витрат у видах і сумарній руховій активності. Вивчена динаміка рухової активності студенток у взаємозв'язку зі зміною показників фізичного перебування на тривалих тимчасових періодах навчання. Розроблений і апробований метод комп'ютерної експертизи рухової активності фізичного стану, який дозволяє індивідуально для кожної студентки проаналізувати раціональність рухового режиму і спрямованість фізичного навантаження для навчальної групи в цілому на планований період.

Ключові слова: рухова активність, студентки, періоди навчання, система оцінки, фізичний стан.

Annotation. The structure of motive activity of students is exposed in different periods of teaching in the institute of higher and the system of estimation of its components is developed on the basis of average daily expenses on kinds and total motive activity. The dynamics of motive activity of students is studied in intercommunication with the change of indexes of bodily condition on the protracted temporal periods of teaching. Developed and approved method of computer examination of motive activity of bodily condition, allowing individually for every student to analyse rationality of the motive mode and orientation of the physical loading for an educational group on the whole on the planned period.

Key words: motive activity, students, teaching periods, system of estimation, bodily condition.

10. Титов Е. Т.

Исследование периферического артериального и венозного кровообращения у спортсменов, тренирующихся на развитие выносливости : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / Титов Евгений Тимофеевич ; ТГУ. – Тарту, 1978. – 20 с.

Аннотация. Впервые проведены комплексные исследования венозного и артериального периферического кровообращения у спортсменов разной специализации и подготовленности и у лиц, не занимающихся спортом. Установлены особенности адаптационных изменений тонуса венозных сосудов и венозного давления в зависимости от тренированности к нагрузкам на выносливость и степени нагружаемости конечностей. Определена направленность изменений венозного тонуса и венозного давления при физической нагрузке в условиях равнины и среднегорья. Углублены вопросы о закономерностях кровоснабжения работающих тренированных мышц – выявлена зависимость кровотока и функции перераспределения крови от интенсивности и продолжительности физических нагрузок, а также от условий их выполнения. Показана связь между устойчивостью организма к гипоксической гипоксии и характером адаптивных изменений периферического кровообращения – венозного и артериального.

Ключевые слова: кровообращение, комплексное исследование, спортсмены, особенности адаптационных изменений.

Анотація. Уперше проведені комплексні дослідження венозного і артеріального периферичного кровообігу у спортсменів різної спеціалізації і осіб, що не займаються спортом. Встановлені особливості адаптаційних змін тонусу венозних судин і венозного тиску залежно від тренуваності до навантажень на витривалість і ступінь навантаження кінцівок. Визначена спрямованість змін венозного тонусу і венозного тиску при фізичному навантаженні в умовах рівнини і середньогір'я.

Ключевые слова: кровообіг, комплексне дослідження, спортсмени, особливості адаптаційних змін.

Annotation. Complex researches of venous and arterial peripheral circulation of blood are first conducted for the sportsmen of different specialization

and preparedness and at persons, not going in for sports. The features of adaptation changes of tone of venous vessels and venous pressure are set depending on trained to loadings on endurance and degrees of nagruzhaemosti extremities. The orientation of changes of venous tone and venous pressure is certain at the physical loading in terms plain and middle mountains.

Key words: circulation of blood, complex research, sportsmen, features of adaptation changes.

11. Тиунова О. В.

Соотношение объемов физических нагрузок различной интенсивности в занятиях с мужчинами среднего возраста : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Тиунова Ольга Владимировна ; ВНИИФК. – М., 1994. – 22 с.

Аннотация. Найдены параметры физических нагрузок, позволяющие на основании понятия зон относительной мощности оценить интенсивность двигательных заданий в комплексных занятиях с мужчинами среднего возраста. На основании зональных показателей интенсивности определены объемы физических нагрузок в типичных занятиях общей физической подготовкой. Впервые исследована эффективность различных вариантов соотношений физических нагрузок в годичном цикле общей физической подготовки мужчин среднего возраста. Получены экспериментальные данные, характеризующие физиологические реакции мужчин-неспортсменов во время участия в массовых соревнованиях. Разработана модель классификации физических нагрузок, включающая наиболее существенные в методическом отношении показатели.

Ключевые слова: физические нагрузки, двигательные задания, мужчины среднего возраста.

Анотація. Представлені параметри фізичних навантажень, які дозволяють на основі поняття зон відносної потужності оцінити інтенсивність рухових завдань в комплексних заняттях з чоловіками середнього віку. На підставі зональних показників інтенсивності визначені обсяги фізичних навантажень в типових заняттях загальною фізичною підготовкою. Уперше досліджена ефективність різних варіантів співвідношень фізичних навантажень в річному циклі загальної фізичної підготовки чоловіків середнього віку.

Ключові слова: фізичні навантаження, рухові завдання, чоловіки середнього віку.

Annotation. The parameters of the physical loadings, allowing on the basis of concept of areas of relative power to estimate intensity of motive tasks in the complex reading with the men of middle age, are found. On the basis of zonal indexes of intensity the volumes of the physical loadings are certain in typical employments of general physical by preparation. Efficiency of different variants of correlations of the physical loadings is first investigational in the circannual loop of body-conditioning of men of middle age.

Key words: physical loadings, motive tasks, men of middle age.

12. Тихвинский С. Б.

Оксигемометрия при функциональной пробе с произвольной задержкой дыхания : автореф. дис. ... канд. мед. наук / С. Б. Тихвинский ; Ин-т физиол. им. И. П. Павлова. – Л., 1960. – 17 с.

Аннотация. Изучены оксигемометрические показатели при произвольных задержках дыхания на вдохе и выдохе на различных контингентах людей; обосновано их теоретическое и практическое значение.

Ключевые слова: функциональная проба, задержка дыхания, показатели.

Анотація. Вивчені оксигемометричні показники при довільних затримках дихання на вдиханні і видиханні на різних контингентах осіб; обґрунтовано їх теоретичне і практичне значення.

Ключові слова: функціональна проба, затримка дихання, показники.

Annotation. Oksigemometric indexes are studied at arbitrary breath-holdings on inhalation and exhalation on the different contingents of people; their theoretical and practical value is grounded.

Key words: functional test, breath-holding, indexes.

13. Тихомиров А. К.

Исследование путей повышения работоспособности фигуристов (по показателям специальной выносливости) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Тихомиров Александр Константинович ; ГЦОЛИФК. – М., 1974. – 17 с.

Аннотация. Выявлена степень информативности показателей, предлагаемых для оценки работоспособности фигуристов.

Ключевые слова: повышение работоспособности, фигуристы, специальная выносливость.

Анотація. Виявлена ступінь інформативності показників, які пропонують для оцінки працездатності фігуристів.

Ключові слова: підвищення працездатності, фігуристи, спеціальна витривалість..

Annotation. The degree of informing of indexes, offered for the estimation of capacity of figure skaters is exposed.

Key words: increase of capacity, figure skaters, special endurance..

14. Тихонов Э. Ф.

Пути овладения техникой борьбы, предупреждающие травмы шейного отдела позвоночника : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Тихонов Эрик Филиппович ; ГЦОЛИФК. – М., 1975. – 29 с.

Аннотация. Разработана методика специального развития и укрепления шейного отдела позвоночника в процессе рационального обучения и совершенствования техники борьбы.

Ключевые слова: техника борьбы, травмы шейного отдела позвоночника.

Анотація. Розроблена методика спеціального розвитку і зміцнення шийного відділу хребта в процесі раціонального навчання і вдосконалення техніки боротьби.

Ключові слова: техніка боротьби, травми шийного відділу хребта.

Annotation. The method of the special development and strengthening of neck department of spine is developed in the process of the rational teaching and perfection of technique of fight.

Key words: technique of fight, traumas of neck department of spine.

15. Толкачева И. Т.

Методика лечебной физической культуры при хирургическом лечении дискогенного пояснично-крестцового радикулита : автореф. дис. ... канд. пед. наук / И. Т. Толкачева ; ГЦОЛИФК. – М., 1967. – 18 с.

Аннотация. Разработана методика лечебной физической культуры после хирургического лечения больных пояснично-крестцовым радикулитом в условиях стационара.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, методика, хирургическое лечение, радикулит.

Анотація. Розроблена методика лікувальної фізичної культури після хірургічного лікування хворих з попереково-крижовим радикулітом в умовах стаціонару.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, методика, хірургічне лікування, радикуліт

Annotation. The method of medical physical culture is developed after surgical treatment of patients poyasnichno-krestcovym radikulitom in the conditions of permanent establishment.

Key words: medical physical culture, method, surgical treatment, radikulit.

16. Торм Р. Я.

Биомеханическое исследование закономерностей формирования техники гимнастических упражнений : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Торм Рейн Янович ; ТГУ. – Тарту, 1974. – 39 с.

Аннотация. Исследованы закономерности формирования техники гимнастических упражнений на основе биомеханических критериев оптимальной техники. Уточнены механизмы управления на основе изучения биомеханических характеристик и биоэлектрической активности мышц.

Ключевые слова: биомеханика, техника гимнастических упражнений, механизмы управления.

Анотація. Досліджені закономірності формування техніки гімнастичних вправ на основі біомеханічних критеріїв оптимальної техніки. Уточнені механізми управління на основі вивчення біомеханічних характеристик і біоелектричної активності м'язів.

Ключові слова: біомеханіка, техніка гімнастичних вправ, механізми управління.

Annotation. Conformities to law of forming of technique of physical drills are investigational on the basis of biomechanics criteria of optimum technique. The mechanisms of management on the basis of study of biomechanics descriptions and bioelectric activity of muscles are specified.

Key words: biomechanics, technician of physical drills, management mechanisms.

17. Тороян Р. М.

Становление морфо-функциональной асимметрии конечностей у детей и ее изменения при занятиях спортом : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / Тороян Рафаэль Мамиконович ; ЕГМУ. – Ереван, 1975. – 25 с.

Аннотація. Изучены асимметрии различных двигательных качеств в связи с возрастом, полом и влиянием систематических занятий разными видами спорта; изменения асимметрии в период от этапа начальной подготовки до достижения определенных спортивных результатов.

Ключевые слова: дети, виды спорта, систематические занятия, начальная подготовка.

Анотація. Вивчені асиметрії різних рухових якостей у зв'язку з віком, статтю і впливом систематичних занять різними видами спорту; зміни асиметрії в період від етапу початкової підготовки до досягнення певних спортивних результатів.

Ключові слова: діти, види спорту, систематичні заняття, початкова підготовка.

Annotation. Asymmetries of different motive qualities are studied in connection with age, floor and influence of systematic employments the different types of sport; changes asymmetry in a period from the stage of initial preparation to achievement of certain sporting results.

Key words: children, types of sport, systematic employments, initial preparation.

18. Трачев В. М.

Исследование эффективности дыхательных упражнений в подготовке спортсменов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Трачев Вячеслав Михайлович ; ГЦОЛИФК. – М., 1972. – 21 с.

Аннотація. Изучена структура и функция внешнего дыхания у здоровых людей и высококвалифицированных спортсменов. Обоснована эффективность редкого дыхания, как средства, повышающего

функциональные возможности бегунов на средние дистанции. Разработаны практические рекомендации по использованию дыхательных упражнений в тренировках бегунов на средние и длинные дистанции.

Ключевые слова: внешнее дыхание, структура, функции, функциональные возможности бегунов.

Анотація. Вивчена структура і функція зовнішнього дихання у здорових людей і висококваліфікованих спортсменів. Обґрунтована ефективність повільного дихання, як засобу, що підвищує функціональні можливості бігунів на середні дистанції. Розроблені практичні рекомендації з використання дихальних вправ у тренуваннях бігунів на середні і довгі дистанції.

Ключові слова: зовнішнє дихання, структура, функції, функціональні можливості бігунів.

Annotation. A structure and function of the external breathing is studied for healthy people and highly skilled sportsmen. Efficiency of bradypnoea is grounded, as a mean, step-up functional possibilities of runners on midranges. Practical recommendations are developed on the use of respiratory exercises in trainings of runners on middle and long distances.

Key words: external breathing, structure, functions, functional possibilities of runners.

19. Третилова Т. А.

Лечебная физическая культура в комплексе с физиотерапией при контрактурах на почве хронического огнестрельного остеомиелита : автореф. дис. ... канд. мед. наук / Третилова Татьяна Александровна ; Ортопед. госпиталь для инвалидов отечеств. войны. – Львов, 1949. – 13 с.

Аннотація. При комплексном лечении хронического огнестрельного остеомиелита лечебная физкультура и физиотерапия способствуют улучшению кровообращения в большой конечности, в результате чего значительно уменьшается цианоз и отечность. Проведенная работа показала, что лечебная физическая культура с большим успехом может применяться и в случаях гнойных воспалительных процессов, каковым является хронический огнестрельный остеомиелит.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, физиотерапия, хронический огнестрельный остеомиелит.

Анотація. При комплексному лікуванні хронічного вогнепального остеомиєліту лікувальна фізкультура і фізіотерапія сприяють поліпшенню кровообігу у великій кінцівці, внаслідок чого значно зменшується ціаноз і набряк. Дослідження показали, що лікувальна фізична культура може застосовуватися і у випадках гнійних запальних процесів, яким є хронічний вогнепальний остеомиєліт.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, фізіотерапія, хронічний вогнепальний остеомиєліт.

Annotation. At the holiatry of chronic ognestrel'nogo osteomielita medical physical education and physiotherapy is instrumental in the improvement of

circulation of blood in large extremity, as a result cyanosis and it was swollen diminishes considerably. The conducted work rotined that a medical physical culture with great success can be used and in the cases of festerings inflammatory processes, which chronic inflammatory osteomyelitis is.

Key words: medical physical culture, physiotherapy, chronic inflammatory osteomyelitis.

20. Трофимова Л. П.

Исследование применения подвижных игр в занятиях групп здоровья : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.734 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Л. П. Трофимова ; ТГУ. – Тарту, 1969. – 21 с.

Аннотация. Разработана методика урока, насыщенного подвижными играми для людей среднего возраста. Выявлено влияние уроков игрового типа на занимающихся – их физическое развитие, а также ряд психических функций.

Ключевые слова: подвижные игры, занятия групп здоровья, методика урока.

Анотація. Розроблена методика уроку, насиченого рухливими іграми для осіб середнього віку. Виявлений вплив уроків ігрового типу на осіб середнього віку – їх фізичний розвиток, а також на психічні функції.

Ключові слова: рухливі ігри, заняття груп здоров'я, методика уроку.

Annotation. The method of lesson, saturated mobile games for the people of middle age is developed. Influence of lessons of playing type is exposed on gettings busy is their physical development, and also row of psychical functions.

Key words: mobile games, employments of groups of health, method of lesson.

21. Троценко Н. П.

Комплексные исследования биологической и социальной значимости активного отдыха на производстве и в свободное время : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.102 „Физиология человека и животных” / Троценко Николай Прохорович ; КНПИ. – Красноярск, 1972. – 33 с.

Аннотация. Исследована значимость активного отдыха в трудовой деятельности людей, а также в сфере свободного времени.

Ключевые слова: активный отдых, трудовая деятельность, сфера свободного времени.

Анотація. Досліджена значущість активного відпочинку в трудовій діяльності людей, а також у сфері вільного часу.

Ключові слова: активний відпочинок, трудова діяльність, сфера вільного часу.

Annotation. Meaningfulness of active rest is investigational in labour activity of people, and also in the field of spare time.

Key words: active rest, labour activity, sphere of spare time.

22. Трошанова Е. С.

Биохимические особенности мышц сердца животных и их изменения под влиянием экспериментальной тренировки : автореф. дис. ... канд. биол. наук / Е. С. Трошанова ; Ленингр. НИИ физ. культуры. – Л., 1951. – 13 с.

Аннотация. Изучены основные биохимические показатели, характеризующие протекание как анаэробных, так и окислительных процессов в мышце сердца. Выявлены изменения их под влиянием экспериментальной „тренировки” различного характера, в нормальных условиях и в условиях понижения функциональных возможностей сердца при двусторонней ваготомии.

Ключевые слова: биохимические показатели, экспериментальная тренировка, функциональные возможности.

Анотація. Вивчені основні біохімічні показники, що характеризують протікання як анаеробних, так і окислювальних процесів у м'язі серця. З'ясовані зміни їх під впливом експериментального „тренування” різного характеру, в нормальних умовах і в умовах пониження функціональних можливостей серця при двосторонній ваготомії.

Ключові слова: біохімічні показники, експериментальне тренування, функціональні можливості.

Annotation. Basic biochemical indexes, characterizing flowing of both anaerobic and oxidizing processes in the muscle of heart, are studied. Changes are found out them under influence of the experimental „training” of different character, in normal terms and in the conditions of lowering of functional possibilities of heart at bilateral vagotomii.

Key words: biochemical indexes, experimental training, functional possibilities.

23. Трунин В. В.

Изменение функционального состояния стенок магистральных артерий у спортсменов под влиянием физических нагрузок : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / В. В. Трунин ; ТГУ. – Тарту, 1973. – 23 с.

Аннотация. Изучено влияние систематической спортивной деятельности на функциональное состояние артериальных стенок в состоянии покоя у спортсменов, тренирующихся в разных видах спорта и имеющих различную квалификацию и степень тренированности. Определена связь между характером сосудистых реакций, возникающих под влиянием мышечной деятельности и уровнем физической работоспособности спортсменов.

Ключевые слова: функциональное состояние, артерии, физические нагрузки, виды спорта.

Анотація. Вивчений вплив систематичної спортивної діяльності на функціональний стан артеріальних стінок у стані спокою в спортсменів, які тренуються в різних видах спорту і мають різну кваліфікацію і ступінь тренуваності. Визначений зв'язок між характером судинних реакцій, що

виникають під впливом м'язової діяльності і рівнем фізичної працездатності спортсменів.

Ключові слова: функціональний стан, артерії, фізичні навантаження, види спорту.

Annotation. Influence of systematic sporting activity is studied on the functional state of arterial walls in a state of rest for sportsmen, practicing in the different types of sport and having different qualification and degree of trained. Connection is certain between character of vascular reactions, arising up under influence of myshechnoy activity and level of physical capacity of sportsmen.

Key words: functional state, arteries, physical loadings, types of sport.

24. Туров Б. Д.

Разработка средств и методов развития вестибулярной устойчивости у высококвалифицированных спортсменов в видах спорта со сложно-координационной структурой движений : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Туров Борис Дмитриевич ; КГИФК. – К., 1987. – 24 с.

Аннотация. Впервые на группе высококвалифицированных спортсменов, специализирующихся в сложно-координационных видах спорта, апробирован комплекс неспецифических упражнений, развивающий и совершенствующий вестибулярную устойчивость. Дана оценка эффективности разработанной методики тренировки по характеру реакций сердечно-сосудистой системы.

Ключевые слова: неспецифические упражнения, виды спорта, вестибулярная устойчивость.

Анотация. Уперше на групі висококваліфікованих спортсменів, що спеціалізуються у складно-координаційних видах спорту, апробований комплекс неспецифічних вправ, які розвивають і удосконалюють вестибулярну стійкість. Представлена оцінка ефективності розробленої методики тренування за характером реакцій серцево-судинної системи.

Ключові слова: неспецифічні вправи, види спорту, вестибулярна стійкість.

Annotation. First on the group of highly skilled sportsmen, specialized in the difficult-co-ordinating types of sport, the complex of heterospecific exercises, developing and perfecting vestibular stability, is approved. The estimation of efficiency of the developed method of training in grain of reactions of the serdechno-sosudistoy system is Given.

Key words: heterospecific exercises, types of sport, vestibular stability.

УДК 796.4/9.071.5-055.1:611.85

25. Тюленьков С. Ю.

Кровообращение в конечностях и состояние кислотно-щелочного равновесия крови у футболистов разного возраста : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / Тюленьков Сергей Юрьевич ; ТГУ. – Тарту, 1981. – 25 с.

Аннотация. Впервые в условиях целостного организма изучалась взаимосвязь послерабочих изменений мышечного кровотока и состояния кислотно-щелочного равновесия крови при выполнении физических нагрузок разного характера, мощности и продолжительности. Установлено, что выполнение физической нагрузки умеренной мощности сопровождается увеличением кровотока в мышцах голени на фоне неизменного состояния кислотно-щелочного равновесия крови по сравнению с исходным уровнем; при велоэргометрических нагрузках ступенчатовозрастающей мощности, выполняемых до индивидуального максимума; найдена зависимость между глубиной сдвигов активной реакции крови и величиной добавочного кровотока в наиболее нагруженных при педалировании мышцах голени; при одинаковой степени нарушения показателей кислотно-щелочного равновесия крови характер физической нагрузки (скоростной, силовой), а следовательно и режим функционирования работающих мышц, определяет объем послерабочих изменений кровотока в мышцах конечностей.

Ключевые слова: кровообращение, физические нагрузки, футболисты.

Анотація. Уперше в умовах цілісного організму вивчався взаємозв'язок післяробочих змін м'язового кровотоку і стану кислотно-лужної рівноваги крові під час виконання фізичних навантажень різного характеру, потужності і тривалості. Встановлено, що виконання фізичного навантаження помірної потужності супроводжується збільшенням кровотоку в м'язах гомілки на фоні незмінного стану кислотно-лужної рівноваги крові у порівнянні з вихідним рівнем.

Ключові слова: кровообіг, фізичні навантаження, футболісти.

Annotation. First in the conditions of integral organism intercommunication of poslerabochikh changes of myshechnogo blood stream and state of kislotno-schelochnogo equilibrium of blood was studied at implementation of the physical loadings of different character, power and duration. It is set that implementation of the physical loading of moderate power is accompanied the increase of blood stream in the muscles of shin on a background the unchanging state of kislotno-schelochnogo equilibrium of blood as compared to an initial level.

Key words: circulation of blood, physical loadings, footballers.

26. Ульянов В. И.

Повышение оздоровительного эффекта уроков физической культуры в условиях резко изменчивого климата (юноши старших классов) : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Ульянов В. И. ; НИИ возрастной физиол. и физ. воспитания. – М., 1964. – 21 с.

Аннотация. Изучены возможности и особенности проведения уроков физической культуры на пришкольной площадке и их эффективность.

Ключевые слова: урок физической культуры, оздоровительный эффект, юноши старших классов.

Анотація. Вивчені можливості і особливості проведення уроків фізичної культури на пришкільному майданчику і їх ефективність.

Ключові слова: урок фізичної культури, оздоровчий ефект, хлопці старших класів.

Annotation. Possibilities and features of conducting lesson physical culture on a on a ground at school ground and their efficiency are studied.

Key words: lesson of physical culture, health effect, youths of senior classes.

27. Унгер Ю. Р.

О влиянии режимов отдыха на работоспособность и кровообращение при повторных нагрузках : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 102 „Физиология человека и животных” / Ю. Р. Унгер ; ТГУ. – Тарту, 1969. – 29 с.

Аннотація. Изучено воздействие различных режимов отдыха на работоспособность организма при повторных нагрузках. Исследованы изменения частоты сердечных сокращений и кровяного давления в течение всего периода наблюдений.

Ключевые слова: работоспособность, кровообращение, режим отдыха, повторные нагрузки.

Анотація. Вивчений вплив різних режимів відпочинку на працездатність організму при повторних навантаженнях. Досліджені зміни частоти серцевих скорочень і кров'яного тиску протягом всього періоду спостережень.

Ключові слова: працездатність, кровообіг, режим відпочинку, повторні навантаження.

Annotation. Affecting of the different modes of rest is studied capacity of organism at the repeated loadings. The changes of frequency of heart-throbs and priesis are investigational during all period of supervisions.

Key words: capacity, circulation of blood, mode of rest, repeated loadings.

28. Урицкая В. П.

Данные физического развития, физической подготовленности и некоторых функциональных исследований детей дошкольного возраста (по результатам исследований воспитанников детских садов: Вильнюса, Каунаса, Шауляй, Капсукаса) : автореф. дис. ... канд. биол. наук / В. П. Урицкая ; НИИ эксперим. и клинич. медицины. – Вильнюс, 1967. – 21 с.

Аннотація. Изучены возможности детей дошкольного возраста: закономерности их физического развития, функциональные возможности, обоснована взаимосвязь между этими показателями.

Ключевые слова: физическое развитие, физическая подготовка, функциональные исследования, дети дошкольного возраста.

Анотація. Вивчені можливості дітей дошкільного віку: закономірності їх фізичного розвитку, функціональні можливості, обґрунтований взаємозв'язок між цими показниками.

Ключові слова: фізичний розвиток, фізична підготовка, функціональні дослідження, діти дошкільного віку.

Annotation. Possibilities of children of preschool age are studied: conformities to law of their physical development, functional possibilities, intercommunication is grounded between these indexes.

Key words: physical development, physical preparation, functional researches, children of preschool age.

29. Усенко В. П.

Исследование динамики приспособительных реакций спортсменов в период адаптации к поясной разнице во времени (на примере футбола и хоккея) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Усенко Виталий Петрович ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1976. – 19 с.

Аннотація. Розроблені шляхи і методи направленої дії на організм спортсменів з метою збереження функціональних можливостей в початковому періоді тимчасової адаптації.

Ключевые слова: функціональні можливості, спортсмени, період тимчасової адаптації.

Анотація. Розроблені методи направленої дії на організм спортсменів з метою збереження функціональних можливостей на початковому періоді тимчасової адаптації.

Ключові слова: функціональні можливості, спортсмени, період тимчасової адаптації.

Annotation. Ways and methods of the directed affecting are developed organism of sportsmen with the purpose of maintainance of functional possibilities in the initial period of temporal adaptation.

Keywords: functional possibilities, sportsmen, period of temporal adaptation.

30. Фарфур Раиф Халим.

Применение специальных упражнений (изометрических напряжений и идеомоторных актов) в комплексной методике восстановления после переломов лодыжек : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки”; [спец.] 14.00.12 „Лечебная физкультура и спортивная медицина” / Фарфур Раиф Халим ; КГИФК. – К., 1987. – 16 с.

Аннотація. Розроблена нова комплексна методика літньої гімнастики з використанням ізометричних напружень і ідеомоторних актів при переломах лодыжек в відповідності з періодами лікування, котра забезпечувала більш швидке і ефективне відновлення як функції травмованої кінцівки, так і функціонального стану і загальної працездатності хворих. Встановлено динаміку функціонального стану нервно-м'язового апарату і регіонарного кровообігу при використанні розробленої комплексної методики літньої гімнастики. Встановлено необхідність диференційованого застосування розробленого комплексу літньої гімнастики з урахуванням показників

нормализации регионарного кровообращения и функции нервно-мышечного аппарата.

Ключевые слова: специальные упражнения, методика восстановления, переломы лодыжек.

Анотація. Розроблена нова комплексна методика лікувальної гімнастики з використанням ізометричної напруги і ідеомоторних актів при переломах кісточок відповідно до періодів лікування, яка забезпечувала термінове і ефективніше відновлення як функції травмованої кінцівки, так і функціонального стану і загальної працездатності хворих. Встановлена динаміка функціонального стану нервово-м'язового апарату і регіонарного кровообігу при використанні розробленої комплексної методики лікувальної гімнастики. Встановлена необхідність диференційованого застосування розробленого комплексу лікувальної гімнастики з урахуванням показників нормалізації регіонарного кровообігу і функції нервово-м'язового апарату.

Ключові слова: спеціальні вправи, методика відновлення, переломи кісточок.

Annotation. The new complex method of medical gymnastics is developed with the use of isometric tensions and ideomotor acts at the breaks of ankles in accordance with the periods of treatment, which provided more urgent and effective renewal of both function of trauma extremity and functional state and edge the capacity of patients. The dynamics of the functional state of nervno-myshechnogo vehicle and regionarnogo circulation of blood is set at the use of developed complex method of medical gymnastics. The necessity of the differentiated application of the developed complex of medical gymnastics is set taking into account the indexes of normalization of regionarnogo circulation of blood and function of nervno-myshechnogo vehicle.

Key words: special exercises, method of renewal, breaks of ankles.

УДК 796:331.76

31. Федичев Г. К.

Экспериментальное обоснование методики обучения рациональному дыханию школьников 12–14 лет на уроках физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.734 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Г. К. Федичев ; НИИ физиол. детей и подростков. – М., 1970. – 21 с.

Аннотація. Розроблена і експериментально обоснована методика обучения рациональному дыханию учащихся V–VII классов.

Ключевые слова: дыхание, школьники, методика обучения, урок физической культуры.

Анотація. Розроблена і експериментально обґрунтована методика навчання раціональному диханню школярів V–VII класів.

Ключові слова: дихання, школярі, методика вчення, урок фізичної культури.

Annotation. Developed and the method of teaching the rational breathing of the student V–VII classes is experimentally grounded.

Key words: breathing, schoolboys, teaching method, lesson of physical culture.

32. Федорищева Е. В.

Методика занятий физической культурой с детьми младшего школьного возраста во внеприступном периоде ревматизма : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Е. Н. Федорищева ; ГЦОЛИФК. – М., 1968. – 19 с.

Аннотація. Обоснована методика занять фізическою культурою дітей младшого шкільного віку во внеприступном періоді ревматизма в умовах школи. Показано, що систематическі заняття фізическими упражненнями, с включенням обов'язкових уроків на свіжесім повітрі, спосібствують улущенню фізического розвитку, закаливанню організма, улущенню функціональних можливостей сердечно-сосудистої систем і розвитку двигательних можливостей. При заняттях фізическою культурою с дітьми, отнесенних по состоянию здоровья к специальной группе, необходимо соблюдать дифференцированный подход в выборе средств и дозировке для каждого занимающегося.

Ключевые слова: занятия физической культурой, методика, дети младшего школьного возраста.

Анотація. Обґрунтована методика занять фізичною культурою дітей молодшого шкільного віку в позаприступному періоді ревматизму в умовах школи. Показано, що систематичні заняття фізичними вправами, з включенням обов'язкових уроків на свіжесім повітрі, сприяють поліпшенню фізичного розвитку, загартовуванню організму, поліпшенню функціональних можливостей серцево-судинної системи і розвитку рухових можливостей. На заняттях фізичною культурою з дітьми, віднесених за станом здоров'я до спеціальної групи, необхідно дотримуватися диференційованого підходу у виборі засобів і дозування їх для кожного.

Ключові слова: заняття фізичною культурою, методика, діти молодшого шкільного віку.

Annotation. The method of employments is grounded by the physical culture of children of midchildhood in the vnepristupnom period of rheumatism in the conditions of school. It is rotined that systematic employments by physical exercises, with including of obligatory lessons on fresh air, instrumental in the improvement of physical development, zakalivaniyu of organism, to the improvement of functional possibilities serdechno-sosudistoy systems and to development of motive possibilities. At employments by a physical culture with children, taken to on to the state of health to task force, it is necessary to observe the differentiated approach in the choice of facilities and dosage for every getting busy.

Key words: engaged in a physical culture, method, children of midchildhood.

33. Федоров Е. Н.

Возрастные особенности некоторых элементов нейродинамики у школьников при овладении сложнокоординированными двигательными навыками : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Е. Н. Федоров ; ТГУ. – Тарту, 1967. – 21 с.

Аннотация. Изучены возрастные особенности нейродинамики и точности пространственного анализа движений у школьников, не занимающихся спортом и юных спортсменов, овладевающих сложнокоординированными двигательными навыками – упражнениями спортивной гимнастики.

Ключевые слова: движения, точность, школьники, двигательные навыки.

Анотація. Вивчені вікові особливості нейродинаміки і точності просторового аналізу рухів у школярів, що не займаються спортом і юних спортсменів, які оволодівають складнокоординаційними руховими навичками – вправами спортивної гімнастики.

Ключові слова: рухи, точність, школярі, рухові навички.

Annotation. The age-dependent features of neyrodinamiki and exactness of spatial analysis of motions are studied for schoolboys, not going in for sports and young sportsmen, seizing slozhnokoordinirovannymi by motive skills – exercises of sporting gymnastics.

Key words: motions, exactness, schoolboys, motive skills.

34. Фетискин Н. П.

Монотония в спортивной и производственной деятельности : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / Николай Петрович Фетискин ; ТГУ. – Тарту, 1972. – 20 с.

Аннотация. Изучено состояние монотонии в спортивной и производственной деятельности.

Ключевые слова: спортивная, производственная деятельность, монотония.

Анотація. Вивчений стан монотонії в спортивній і виробничій діяльності.

Ключові слова: спортивна, виробнича діяльність, монотонія.

Annotation. Consisting of monotonii is studied of sporting and production activity.

Key words: sporting, production activity, monotoniya.

35. Фиделюс Казимеж.

Функция некоторых двусуставных мышц бедра в спортивных упражнениях : автореф. дис. ... канд. биол. наук / Казимеж Фиделюс ; ГЦОЛИФК. – М., 1959. – 13 с.

Аннотация. Экспериментально обоснованы механические причины травм задних двусуставных мышц бедра в спринте и прыжках в длину;

обоснована методика предупреждения этих травм. Исследования показали, что причиной травм задних двусуставных мышц бедра в ходьбе, беге и прыжках не может являться ни активная, ни пассивная недостаточность этих мышц. Основной причиной травм этих мышц является недостаточное развитие их двигательных качеств, выработка которых будет самым лучшим профилактическим средством.

Ключевые слова: спортивные упражнения, методика предупреждение травм, двигательные качества.

Анотація. Експериментально обґрунтовані механічні причини травм задніх двосуглобових м'язів стегна в спринті і стрибках у довжину; обґрунтована методика запобігання цим травмам. Дослідження показали, що причиною травм задніх двосуглобових м'язів стегна в ходьбі, бігу і стрибках не може бути ні активна, ні пасивна недостатність цих м'язів. Основною причиною травм цих м'язів є недостатній розвиток їх рухових якостей, вироблення яких буде самим найкращим профілактичним засобом.

Ключові слова: спортивні вправи, методика запобігання травмам, рухові якості.

Annotation. Mechanical reasons of traumas of back two joints muscles of thigh are experimentally grounded in a sprint and broad jumps; the method of warning of these traumas is grounded. Researches rotined that by reason of traumas of back two joints muscles of thigh there can not be neither active nor passive insufficiency of these muscles in walking, at run and jumps. Principal reason of traumas of these muscles is insufficient development of their motive qualities making of which will be the best preventive.

Key words: sporting exercises, method of warning of traumas, motive qualities.

36. Фидельский В. В.

Показатели газообмена, энергообмена и сердечно-сосудистой системы у студентов художественно-графического и физико-математического факультетов педагогического института в зависимости от величины физических нагрузок : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / Фидельский Валерий Валентинович ; СМГИ. – Смоленск, 1974. – 21 с.

Аннотація. Изучено влияние неодинаковых по объему физических нагрузок на умственную и физическую деятельность студентов с различным профилем обучения. Определена величина двигательной (шаговой) активности в режиме дня студентов в зависимости от специфики обучения и учебных занятий по физвоспитанию, предусмотренных программой.

Ключевые слова: физические нагрузки, физическая деятельность, студенты, профиль обучения.

Анотація. Вивчений вплив неоднакових за обсягом фізичних навантажень на розумову і фізичну діяльність студентів з різним профілем навчання. Визначена величина рухової (крокової) активності в режимі дня

студентів залежно від специфіки навчання і навчальних занять з фізичного виховання, передбачених програмою.

Ключові слова: фізичні навантаження, фізична діяльність, студенти, профіль навчання.

Annotation. Influence of the different on volume physical loadings is studied on mental and physical activity of students with the different type of teaching. The size of motive (by a foot-pace) activity is certain in the mode of day of students depending on the specific of teaching and lessons on fizvospitaniyu, foreseen the program.

Key words: physical loadings, physical activity, students, teaching type.

37. Филипенко Е. М.

Экспериментальное обоснование приемов обучения детей и подростков двигательным действиям в связи с особенностями запоминания движений : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Филипенко Ефим Моисеевич ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1979. – 18 с.

Аннотация. Дана новая классификация разновидностей условий обучения в связи со степенью участия в решении двигательных задач разных анализаторных систем и различных видов памяти. Получены новые данные об особенностях количественных и качественных сторон процесса запоминания, которые дают основание для нетрадиционного объяснения роли и значения механизмов восприятия и запоминания в приобретении двигательного опыта. Выявлено, что качественные и количественные показатели продуктивности запоминания пространственных параметров движений у детей и подростков существенно зависят от модальности восприятия, наличия установки на запоминание. Впервые сформулировано представление о взаимоотношениях количественных и качественных сторон процесса запоминания движений. Установлено, что стороны памяти связаны с разными способностями, в связи с чем их совершенствование требует различных педагогических воздействий.

Ключевые слова: обучение, дети, двигательные действия, запоминания движений.

Анотація. Класифіковані різновиди умов навчання у вирішенні рухових завдань різних систем аналізаторів і різних видів пам'яті. Отримані нові дані про особливості кількісних і якісних сторін процесу запам'ятовування, які дають підставу для нетрадиційного пояснення ролі і значення механізмів сприйняття і запам'ятовування у придбанні рухового досвіду. Виявлено, що якісні і кількісні показники продуктивності запам'ятовування просторових параметрів рухів у дітей і підлітків істотно залежать від модальності сприйняття, наявності установки на запам'ятовування. Уперше сформульовано уявлення про взаємини кількісних і якісних сторін процесу запам'ятовування рухів. Встановлено, що сторони пам'яті пов'язані з різними здібностями, у зв'язку з чим їх удосконалення вимагає різних педагогічних дій.

Ключові слова: навчання, діти, рухові дії, запам'ятовування рухів.

Annotation. New classification of varieties of teaching terms is Given in connection with the degree of participating in the decision of motive tasks of the different analyzer systems and different types of memory. New information is got about the features of quantitative and high-quality sides of process memorizing which ground for untraditional explanation role and value of mechanisms of perception and memorizing in acquisition of motive experience. It is exposed, that high-quality and quantitative indexes of the productivity of memorizing spatial parameters of motions for children and teenagers substantially depend on modality of perception, presence of setting on memorizing. The picture of mutual relations of quantitative and high-quality sides of process of memorizing of motions is first formulated. It is set that the sides of memory are related to the different capabilities, in this connection their perfection requires different pedagogical influences.

Key words: teaching, children, motive actions, memorizing of motions.

38. Филиппович В. И.

Возрастные особенности формирования двигательных навыков у подростков (на материале гимнастики) : автореф. дис. ... канд. пед. наук / В. И. Филиппович ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – М., 1962. – 18 с.

Аннотация. Изучены особенности формирования двигательных навыков у подростков 11–15 лет. Уточнены вопросы методики обучения юных гимнастов.

Ключевые слова: двигательные навыки, подростки, возрастные особенности.

Анотація. Вивчені особливості формування рухових навичок у підлітків 11–15 років. Уточнені питання методики навчання юних гімнастів.

Ключові слова: рухові навички, підлітки, вікові особливості.

Annotation. The features of forming of motive skills are studied for teenagers 11–15 years. The questions of method of teaching of young gymnasts are specified.

Key words: motive skills, teenagers, age-dependent features.

39. Финогенов В. С.

Влияние физических нагрузок и среднегорья на здоровый и больной гипертонической болезнью организм : автореф. дис. ... канд. мед. наук : [спец.] 14.00.05 „Внутренние болезни” / Финогенов Владимир Сергеевич ; ТГУ. – Тарту, 1973. – 37 с.

Аннотация. Изучены вопросы влияния на здоровый и больной начальными стадиями гипертонической болезни организм физических нагрузок и среднегорья Тянь-Шаня.

Ключевые слова: физические нагрузки, среднегорье, гипертоническая болезнь.

Анотація. Вивчений вплив фізичних навантажень і середньогір'я Тянь-шаня на здоровий і хворий у початковій стадії гіпертонічної хвороби організм.

Ключові слова: фізичні навантаження, середньогір'я, гіпертонічна хвороба.

Annotation. The questions of influence are studied on healthy and patient with the initial stages of hypertensive illness organism of the physical loadings and middle mountains Tien Shan.

Key words: physical loadings, middle mountains, hypertensive illness.

40. Франк М. Б.

Комплексная характеристика функциональных реакций кардиогемореспираторной системы спортсменов, тренирующихся в условиях жаркого климата (экспериментально-физиологическое исследование) : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.102 „Физиология человека и животных” / М. Б. Франк ; ТГУ. – Ташкент, 1970. – 24 с.

Аннотація. Изучено влияние различных природных условий на процессы адаптации организма спортсменов к двигательной деятельности. Выявлены параметры кардиогемореспираторной системы, подвергающиеся наибольшему сезонным изменениям.

Ключевые слова: функциональные реакции, природные условия, процессы адаптации организма.

Анотація. Вивчений вплив різних природних умов на процеси адаптації організму спортсменів до рухової діяльності. Виявлені параметри кардіогемореспіраторної системи, що піддаються найбільшим сезонним змінам.

Ключові слова: функціональні реакції, природні умови, процеси адаптації організму.

Annotation. Influence of different environmental conditions is studied on the processes of adaptation of organism of sportsmen to motive activity. Parameters are exposed by a cardiologic haemodynamic respirator systems, exposed to the most seasonal changes.

Key words: functional reactions, environmental conditions, processes of adaptation of organism.

41. Халмухамедов Р. Д.

Динамика работоспособности единоборцев на послесоревновательных этапах в связи с особенностями восстановления массы тела : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Халмухамедов Рустам Деканович ; ГЦОЛИФК. – М., 1990. – 20 с.

Аннотація. Выявлены показатели восстановления веса, характер влияния массы тела на специальную работоспособность и психофизиологические состояния на послесоревновательных этапах у единоборцев, регулирующих массу тела к соревнованиям. Предложена

методика повышения специальной работоспособности, восстановления массы тела на послесоревновательных этапах у единоборцев, регулирующих вес перед соревнованиями.

Ключевые слова: работоспособность, динамика, восстановление массы тела.

Анотація. Виявлені показники відновлення втрати ваги, характер впливу маси тіла на спеціальну працездатність і психофізіологічні перебування на післязмагальних етапах у єдиноборців, які регулюють масу тіла до змагань. Запропонована методика підвищення спеціальної працездатності, відновлення маси тіла на післязмагальних етапах єдиноборців, які регулюють вагу перед змаганнями.

Ключові слова: працездатність, динаміка, відновлення маси тіла.

Annotation. The indexes of renewal of losses of weight are exposed, character of influence of mass of body on the special capacity and psychical physiological being in the after a competition stages for edinoborcev, regulative mass of body to the competitions. The method of increase of the special capacity is offered, renewals of mass of body on the after a competition stages for edinoborcev, regulative weight before competitions.

Key words: capacity, dynamics, renewal of the masses body.

42. Ханкельдиев Ш. Х.

Функциональные изменения на различных стадиях формирования двигательных динамических стереотипов у гимнастов в условиях жаркого климата : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03-0013 „Физиология человека и животных” / Ханкельдиев Шер Хакимович ; ТГУ. – Ташкент, 1972. – 16 с.

Анотація. Определены функциональные сдвиги у гимнастов различного возраста и спортивной квалификации в процессе их спортивного совершенствования в связи с экологическими факторами; эффективность функционального совершенствования систем организма гимнастов в процессе формирования двигательных навыков в короткие сроки. Изучены возможности поддержания оптимального функционального состояния организма при выполнении мышечной работы большого объема и интенсивности. Обоснованы варианты сочетания двигательной, тепловой и лучевой адаптации организма гимнастов.

Ключевые слова: функциональные изменения, формирование двигательных действий, гимнасты.

Анотація. Визначені функціональні порушення у гімнастів різного віку і спортивної кваліфікації в процесі їх спортивного удосконалення в зв'язку з екологічними чинниками; ефективність функціонального удосконалення систем організму гімнастів в процесі формування рухових навичок в короткі терміни. Вивчені можливості підтримки оптимального функціонального стану організму при виконанні м'язової роботи великого обсягу і інтенсивності. Обґрунтовані варіанти поєднання рухової, теплової і променевої адаптації організму гімнастів.

Ключові слова: функціональні зміни, формування рухових дій, гімнасти.

Annotation. Functional changes are certain for the gymnasts of different age and sporting qualification in the process of their sporting perfection in connection with ecological factors; efficiency of functional perfection of the systems of organism of gymnasts in the process of forming of motive skills in short spaces. Possibilities of maintenance of the optimum functional state of organism are studied at implementation of myshechnoy work of high-cube and intensity. The variants of combination are grounded to motive, thermal and radial adaptation of organism of gymnasts.

Key words: functional changes, forming of motive actions, gymnasts.

43. Ханякина А. Я.

Лечебная гимнастика до и после артропластики крупных суставов нижней конечности : автореф. дис. ... канд. пед. наук / А. Я. Ханякина ; ГЦОЛИФК. - М., 1954. – 17 с.

Аннотація. Систематизированы предложения различных авторов по применению физических упражнений после артропластики на крупных суставах нижних конечностей и выявлены закономерности, определяющие наиболее эффективные пути восстановления функций оперированных суставов, улучшения общего физического развития оперированных.

Ключевые слова: лечебная гимнастика, физические упражнения, суставы нижних конечностей.

Анотація. Систематизовані пропозиції різних авторів із застосування фізичних вправ після артропластики на великих суглобах нижніх кінцівок і виявлені закономірності, які визначають найбільш ефективно відновлення функцій оперованих суглобів, поліпшення загального фізичного розвитку оперованих.

Ключові слова: лікувальна гімнастика, фізичні вправи, суглоби нижніх кінцівок.

Annotation. Suggestions of different authors are systematized on application of physical exercises after an arthroplasty on the large joints of lower extremities and conformities to law, determining most effective ways of renewal of functions of the operated joints, improvements of general physical development of operated, are exposed.

Key words: medical gymnastics, physical exercises, joints of lower extremities.

44. Харабуга С. Г.

Экспериментальное исследование динамики двигательных функций у спортсменов в связи с изменением режима дня (на примере движения скоростного и скоростно-силового характера) : автореф. дис. ... канд. пед. наук / С. Г. Харабуга ; ГОЛИФК. – М., 1967. – 19 с.

Аннотація. Исследован характер естественных периодических изменений двигательных функций (на тестах применительно к спортивной

практике) и определены пути управления ритмов периодики относительно достижения наилучшего состояния организма спортсмена в момент соревнований.

Ключевые слова: динамика, двигательные функции, изменение режима дня.

Анотація. Досліджений характер природних періодичних змін рухових функцій (на тестах спортивної практики) і визначені шляхи управління ритмів періодики стосовно досягнення найкращого стану організму спортсмена у момент змагань.

Ключові слова: динаміка, рухові функції, зміна режиму дня.

Annotation. Character of natural periodic changes of motive functions (on tests as it applies to sporting practice) is investigational and the ways of management of rhythms of periodicals are certain in relation to achievement of the best state of organism of sportsman in the moment of competitions.

Key words: dynamics, motive functions, change of the mode of day.

45. Хаустов С. И.

Развитие выносливости к динамическим мышечным напряжениям у детей 8–11 лет на уроках физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.734 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки, включая методику лечебной физической культуры” / С. И. Хаустов ; НИИ физиол. детей и подростков. – М., 1972. – 18 с.

Аннотація. Експериментально обоснована методика розвитку динамічної витривалості к работе умеренной интенсивности мальчиков и девочек 8–11 лет на уроках физической культуры.

Ключевые слова: динамическая выносливость, методика, урок физической культуры,

Анотація. Експериментально обґрунтована методика розвитку динамічної витривалості до роботи помірної інтенсивності хлопчиків і дівчаток 8–11 років на уроках фізичної культури.

Ключові слова: динамічна витривалість, методика, урок фізичної культури.

Annotation. The method of development of dynamic endurance is experimentally grounded to work of moderate intensity of boys and girls 8–11 years on the lessons of physical culture.

Key words: dynamic endurance, method, lesson of physical culture,

46. Хмелева С. Н.

Соотношение некоторых реакций сердечно-сосудистой системы и мышечного тонуса под влиянием гравитационных возмущений у спортсменов : автореф. дис. ... канд. мед. наук : [спец.] 14.766 „Нормальная физиология” / С. Н. Хмелева ; ПГМИ. – Пермь, 1971. – 20 с.

Аннотація. Изучена динамика параметров кардио- и гемодинамики у спортсменов-пловцов при гравитационных возмущениях; динамика мышечного тонуса, динамика кардиоритма и мышечного тонуса при

активном и пассивном способах перехода в ортостатику у спортсменов различных специализаций. Обоснованы методика проведения ортостатической пробы и анализ полученных данных реакции пульса у спортсменов при этом виде возмущения.

Ключевые слова: гемодинамика, спортсмены, ортостатическая проба, реакция пульса.

Анотація. Вивчена динаміка параметрів кардіо- і гемодинаміки у спортсменів-плавців при гравітаційних обуреннях; динаміка м'язового тонусу, динаміка кардіоритму і м'язового тонусу при активному і пасивному способах переходу в ортостатику у спортсменів різних спеціалізацій. Обґрунтовані методика проведення ортостатичної проби і аналіз отриманих даних реакції пульсу у спортсменів.

Ключові слова: гемодинаміка, спортсмени, ортостатична проба, реакція пульсу.

Annotation. The dynamics of parameters of kardio- and hemodynamics is studied for sportsmen-swimmers at gravity indignations; dynamics of myotonus, dynamics of kardioritma and myotonus at the active and passive methods of transition in ortostatic for the sportsmen of different specializations. The method of leadthrough of orthostatic test and analysis of the got data of reaction of pulse is grounded for sportsmen at this type of indignation.

Key words: hemodynamics, sportsmen, orthostatic test, reaction pulse.

47. Ходаковски-Малькевич П.

Зависимость спортивного результата от соразмерности развития физических качеств и морфо-функциональных показателей юношей на этапе предварительной подготовки к бегу на выносливость : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Ходаковски-Малькевич Павел ; ГЦОЛИФК. – М., 1992. – 23 с.

Анотація. Определены соотношения компонентов тренировочных нагрузок в системе подготовки юных бегунов на основе контроля за функциональным состоянием подростков; должны нормы показателей быстроты, силы и выносливости у юных бегунов на средние дистанции.

Ключевые слова: физические качества, спортивный результат, тренировочные нагрузки, бегуны.

Анотація. Визначені співвідношення компонентів тренувальних навантажень в системі підготовки юних бігунів на основі контролю за функціональним станом підлітків; належні норми показників швидкості, сили і витривалості у юних бігунів на середні дистанції.

Ключові слова: фізичні якості, спортивний результат, тренувальні навантаження, бігуни.

Annotation. Correlations of components of the trainings loadings are certain in the system of preparation of young runners on the basis of control after the functional state of teenagers; due norms of indexes of quickness, force and endurance for young runners on midranges.

Key words: physical qualities, sporting result, trainings loadings, runners.

48. Ходжаев Ш. Г.

Оздоровительная физическая культура специальной направленности у детей школьного возраста с бронхиальной астмой : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Ходжаев Шавкат Гулямович ; ГЦОЛИФК. – М., 1991. – 22 с.

Аннотация. Разработана дифференцированная методика физических упражнений и других форм физической культуры у детей с бронхиальной астмой с учетом нарушения функции и органов дыхания.

Ключевые слова: оздоровительная физическая культура, дети школьного возраста, бронхиальная астма.

Анотація. Розроблена диференційована методика фізичних вправ і інших форм фізичної культури у дітей з бронхіальною астмою з урахуванням порушення функції і органів дихання.

Ключові слова: оздоровча фізична культура, діти шкільного віку, бронхіальна астма.

Annotation. The differentiated method of physical exercises and other forms of physical culture is developed for children with bronchial asthma taking into account a parafunction and breathing organs.

Key words: health physical culture, children of school age, bronchial asthma.

49. Хоронюк С. Л.

Влияние направленного изменения рН внутренних сред и препаратов антигипоксического действия на биоэнергетические сдвиги и работоспособность у спортсменов при напряженной мышечной деятельности : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных”; [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Хоронюк Сергей Леонидович ; ГЦОЛИФК. – М., 1986. – 24 с.

Аннотация. Впервые представлена биоэнергетическая оценка эффекта применения направленного изменения рН внутренних сред и препаратов антигипоксического действия в широком диапазоне упражнений предельной мощности. Установлены размеры изменений эргометрических показателей в различных типах упражнений при использовании указанных приемов препаратов в целях повышения работоспособности спортсменов.

Ключевые слова: упражнения предельной мощности, препараты антигипоксического действия, работоспособность, спортсмены.

Анотація. Уперше представлена біоенергетична оцінка ефекту використання направленої зміни рН внутрішніх середовищ і препаратів дії антигіпоксії в широкому діапазоні вправ граничної потужності. Встановлені розміри змін ергометричних показників в різних типах вправ при використанні вказаних прийомів препаратів для підвищення працездатності спортсменів.

Ключові слова: вправи граничної потужності, препарати дії антигіпоксії, працездатність

Annotation. The biopower estimation of effect of application of the directed change of rN of internal environments and preparations of antihypoxic action is first presented in the wide range of exercises of maximum power. The sizes of changes of ergometric indexes are set in the different types of exercises at the use of the indicated receptions of preparations for the increase of capacity of sportsmen.

Key words: exercises of maximum power, preparations of antihypoxic action, capacity,

50. Хосни Мохамед.

Физиологическая характеристика разных режимов повторной циклической работы : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / Хосни Мохамед ; ГЦОЛИФК. – М., 1984. – 23 с.

Аннотация. Изучены разнообразные режимы повторной работы с предельными рабочими периодами преимущественно анаэробно-гликолитической мощности. Выявлены специфические особенности динамики кардио-респираторных и метаболических реакций в процессе выполнения разных режимов повторной работы. Изучены некоторые физиологические факторы, лимитирующие выполнение повторной работы. Установлена зависимость работоспособности от режима повторной работы, разработаны физиологические показатели для интегративной характеристики повторной работы в целом.

Ключевые слова: физиологическая характеристика, режимы повторной циклической работы, работоспособность.

Анотація. Вивчені різноманітні режими повторної роботи з граничними періодами переважно анаеробно-гліколітичної потужності. Виявлені специфічні особливості динаміки кардіореспіраторних і метаболічних реакцій в процесі виконання різних режимів повторної роботи. Вивчені деякі фізіологічні чинники, які лімітують виконання повторної роботи. Встановлена залежність працездатності від режиму повторної роботи, розроблені фізіологічні показники для інтеграційної характеристики повторної роботи в цілому.

Ключові слова: фізіологічна характеристика, режими повторної циклічної роботи, працездатність.

Annotation. Various repeated office hours are studied with the maximum on-periods of mainly anaerobic-glycolic power. The specific features of dynamics of kardio-respirator and metabolic reactions are exposed in the process of implementation of different repeated office hours. Some physiological factors, limiting implementation of the repeated work, are studied. Dependence of capacity is set on repeated office hours, physiological indexes are developed for integrativnoy descriptions of the repeated work on the whole.

Key words: physiological description, repeated cyclic office hours, capacity.

51. Хуан Жуй-Син.

Электромиографическая характеристика работы мышц при академической гребле : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Хуан Жуй-Син ; ГПИ. – Л., 1963. – 13 с.

Аннотация. Выявлены особенности электромиографических показателей в процессе развития утомления при длительной работе гребцов различной квалификации.

Ключевые слова: электромиограмма, показатели, процесс утомления, гребцы.

Анотація. Виявлені особливості електроміографічних показників у процесі розвитку втоми при тривалій роботі веслярів різної кваліфікації.

Ключові слова: електроміограма, показники, втома, веслярі.

Annotation. The features of electromyographic indexes are exposed in the process of development of fatigue during the protracted work of rowers of different qualification.

Key words: electromyogram, indexes, process of fatigue, rowers.

52. Царапкина Л. Г.

Исследование функциональной подготовленности двигательного аппарата подростков на этапах повышения спортивного мастерства : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Царапкина Людмила Георгиевна ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1973. – 19 с.

Аннотация. Исследовано изменение функциональной подготовленности двигательного аппарата к специфической (тренируемой) и неспецифической деятельности у подростков 14–16 лет на этапах повышения их спортивного мастерства. Исследовано влияние возраста подростков 14–16 лет на функциональную подготовленность двигательного аппарата к специфической и неспецифической деятельности на этапах повышения их спортивного мастерства. Экспериментально обоснована эффективность тренировочных средств, рекомендуемых для улучшения функциональной подготовленности двигательного аппарата юных спортсменов.

Ключевые слова: функциональная подготовленность, спортивное мастерство, подростки, тренировочные средства.

Анотація. Досліджена зміна функціональної підготовленості рухового апарату до специфічної (тренуваної) і неспецифічної діяльності у підлітків 14–16 років на етапах підвищення їх спортивної майстерності. Досліджений вплив віку підлітків 14–16 років на функціональну підготовленість рухового апарату до специфічної і неспецифічної діяльності на етапах підвищення їх спортивної майстерності. Експериментально обґрунтована ефективність тренувальних засобів, які рекомендують для поліпшення функціональної підготовленості рухового апарату юних спортсменів.

Ключові слова: функціональна підготовленість, спортивна майстерність, підлітки, тренувальні засоби.

Annotation. A change functional preparedness of motive vehicle is investigational to specific (trained) and heterospecific activity for teenagers 14–16 years on the stages of increase of their sporting trade. Influence of age of teenagers is investigational 14–16 years on functional preparedness of motive vehicle to specific and heterospecific activity on the stages of increase of their sporting trade. Efficiency of trainings facilities, recommended is experimentally grounded for the improvement of functional preparedness of motive vehicle of young sportsmen.

Key words: functional preparedness, sporting trade, teenagers, trainings facilities.

53. Цой А. Л.

Формы и методы организации подготовки медицинских кадров по использованию средств физической культуры в профилактической деятельности врача : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Цой Александр Леонидович ; ВНИИК. – М., 1994. – 23 с.

Аннотация. Впервые анализируется результативность разных подходов к формированию профессиональной физической культуры врача (введение курса „Валеология”, использование принципа межпредметных связей и др.) и предлагаются программы, позволяющие оптимизировать указанный процесс.

Ключевые слова: подготовка медицинских кадров, формы, методы, средства, профилактическая деятельность врача.

Анотація. Уперше проаналізована результативність різних підходів до формування професійної фізичної культури лікаря (уведення курсу „Валеологія”, використання принципу міжпредметних зв'язків тощо) і пропонуються програми, які дозволяють оптимізувати вказаний процес.

Ключові слова: підготовка медичних кадрів, форми, методи, засоби, профілактична діяльність лікар.

Annotation. Effectiveness of the different going is first analysed near forming of professional physical culture of doctor (introduction of course „Valeologiya”, use of principle of intersubject connections and other) and the programs, allowing to optimize the indicated process, are offered.

Key words: training of medical personnels, forms, methods, facilities, prophylactic activity of doctor.

54. Чачанашвили М. Г.

Влияние форсированного снижения массы тела физическими нагрузками и в парной бане на функциональное состояние борцов : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / Чачанашвили Мордех Гершоевич ; Ин-т физиол. АН Грузинской ССР. – Тбилиси, 1985. – 25 с.

Аннотация. Впервые проведено непосредственное сравнение эффективности форсированного снижения массы тела в парной бане и

интенсивными физическими нагрузками с привлечением одного и того же контингента испытуемых, а также изучена корреляция между весовой категорией спортсменов и величиной уменьшения веса после обеих процедур. Впервые сопоставлено влияние форсированного снижения массы тела физическими нагрузками и в парной бане на общую и специальную работоспособность борцов и исследована корреляция между динамикой этих показателей. Впервые исследовано влияние форсированного снижения массы тела в парной бане и физическими нагрузками на кислотно-щелочное равновесие крови как параметра, позволяющего судить о верхнем пределе работоспособности спортсменов. Впервые изучено влияние процедуры форсированного снижения массы тела физическими нагрузками и в парной бане на качество ночного сна спортсменов с помощью объективных методов исследования.

Ключевые слова: снижение массы тела, физические нагрузки, баня, функциональное состояние, борцы.

Анотація. Уперше проведено безпосереднє порівняння ефективності форсованого зниження маси тіла в парній лазні і інтенсивними фізичними навантаженнями із залученням одного і того ж контингенту випробовуваних, а також вивчена кореляція між ваговою категорією спортсменів і кількістю зменшення ваги після обох процедур. Уперше з'ясований вплив форсованого зниження маси тіла фізичними навантаженнями і в парній лазні на загальну і спеціальну працездатність борців і досліджена кореляція між динамікою цих показників. Уперше досліджений вплив форсованого зниження маси тіла в парній лазні і фізичними навантаженнями на кислотно-лужну рівновагу крові як параметра, що дозволяє судити про верхню межу працездатності спортсменів. Уперше вивчений вплив процедури форсованого зниження маси тіла фізичними навантаженнями і в парній лазні на якість нічного сну спортсменів за допомогою об'єктивних методів дослідження.

Ключові слова: зниження маси тіла, фізичні навантаження, баня, функціональний стан, борці.

Annotation. Direct comparison of efficiency of the forced decline of mass of body is first conducted in a pair bath-house and intensive physical loadings with bringing in of the same contingent examinee, and also correlation is studied between the gravimetric category of sportsmen and in size diminishing of weight after both procedures. Influence of the forced decline of mass of body is first confronted physical loadings and in a pair bath-house on the general and special capacity of fighters and investigational correlation between the dynamics of these indexes. Influence of the forced decline of mass of body is first investigational in a pair bath-house and physical loadings on the kislotno-schelochnoe equilibrium of blood as a parameter, allowing to judge sportsmen about the top limit of capacity. Influence of procedure of the forced decline of mass of body is first studied physical loadings and in a pair bath-house on quality of nightly sleep of sportsmen by the objective methods of research.

Key words: decline of mass of body, physical loadings, banya, functional state, fighters.

55. Черемисинов В. Н.

Кислородный долг при напряженной мышечной деятельности : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 102 „Физиология человека и животных” / В. Н. Черемисинов ; Ин-т нормальной и патол. физиол. – М., 1970. – 18 с.

Аннотация. Исследовано влияние факторов физической нагрузки на образование кислородного долга. Изучена взаимосвязь между показателями кислородного долга.

Ключевые слова: физические нагрузки, кислород, мышечная деятельность.

Анотація. Досліджений вплив чинників фізичного навантаження на утворення кисневої недостатності. Вивчений взаємозв'язок між показниками кисневої недостатності.

Ключові слова: фізичні навантаження, кисень, м'язова діяльність.

Annotation. Influence of factors of the physical loading is investigational on formation of oxygen debt. Intercommunication between the indexes of oxygen debt is studied.

Key words: physical loadings, oxygen, myshechnaya activity.

56. Черненко О. Є.

Підвищення фізичного стану студенток 18–19 років засобами фітбол-аеробіки : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Черненко Олена Євгенівна ; Дніпроп. держ. ін-т фіз. культури і спорту. – Д., 2012. – 20 с.

Анотація. Уперше проведено комплексну оцінку показників фізичного стану студенток 18–19 років (визначення рівнів фізичної працездатності, фізичної підготовленості, функціонального стану систем кровообігу, зовнішнього дихання, фізичного здоров'я і типу тілобудови); вперше розроблено зміст і методику занять фітбол-аеробікою для студенток 18–19 років (модульний принцип планування занять фітбол-аеробікою впродовж навчального року, використання комплексів фітбол-аеробіки, спрямованих на поліпшення функціонального стану кардіореспіраторної системи, поточний та етапний контроль за рівнем фізичного стану і типу тілобудови студенток із використанням сучасних комп'ютерних технологій).

Ключові слова: процес фізичного виховання, студентки 18–19 років, фітбол-аеробіка, фізична працездатність, фізична підготовленість, функціональний стан, кардіореспіраторна система, фізичне здоров'я, тип тілобудови.

Аннотация. Диссертация посвящена разработке и оценке эффективности программы по физическому воспитанию студенток 18–19 лет, которая предусматривает использование средств фитбол-аэробики. В работе проведен анализ исходного уровня физической работоспособности, подготовленности, функционального состояния кардиореспираторной системы, физического здоровья и типа телосложения девушек 18–19 лет и особенностей динамики этих показателей под влиянием традиционной и

авторской программы по физическому воспитанию. Целью исследования стало научное обоснование использования средств фитбол-аэробики в системе занятий по физическому воспитанию студенток 18–19 лет для повышения уровня их физического состояния.

Ключевые слова: процесс физического воспитания, студентки 18–19 лет, фитбол-аэробика, физическая работоспособность, физическая подготовленность, функциональное состояние, кардиореспираторная система, физическое здоровье, тип телосложения.

Annotation. The aim of the thesis is to scientifically ground the use of means of fitball-aerobics in the system of physical education classes for students aged 18–19 years for to increase the level of their bodily condition. It is shown that the use of suggested program in the system of physical education classes for students aged 18–19 years promotes increasing of their general physical work capacity, perfection of the basic indexes for physical preparedness (agility, speed, speed-strength and strength capabilities), optimization of the functional state of the circulatory system and external breathing, increasing of level of physical health and improvement of body composition. Theoretical data is extended concerning the estimation of the functional state and physical health of students 18–19 years during the academic year process on the basis of the use of the modern computer programs "ShVSM", "OBERIG" and "ShVSM-aerobics"

Key words: physical education process, students aged 18–19 years, fitball-aerobics, physical work capacity, physical fitness, functional state, cardiorespiratory system; physical health, type of body composition.

УДК 796.412:796.012.1

57. Чернієнко О. А.

Підвищення фізичної працездатності студенток 16–17 років : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Чернієнко Олександр Андрійович ; ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. – Івано-Франківськ, 2011. – 19 с.

Анотація. Виявлено позитивний вплив поєднання засобів фізичного виховання і продуктів бджільництва ("Чудо-мед") на фізичну працездатність і резистентність організму студенток медичного коледжу до впливу чинників довкілля. Визначено один із найважливіших критеріїв – рівень фізичної працездатності студенток 16–17 років.

Ключові слова: фізичне виховання, студентки 16–17 років, продукти бджільництва, фізична працездатність.

Анотація. Разработана и апробирована комплексная программа физического воспитания в сочетании с употреблением продуктов пчеловодства, проведено тестирование. Комплексная программа повышения физической работоспособности строилась с учетом результатов констатирующего эксперимента и включала три периода (в течение 12 месяцев обучения): вводный, основной и заключительный. Определяющими чертами предлагаемой программы является то, что занятия проводились с

физически здоровыми студентками 16–17 лет, физическая подготовленность была направлена на развитие и повышение физической работоспособности, происходило активное привлечение студенток. Студенты основной группы занимались по комплексной программе физического воспитания в сочетании с употреблением продуктов пчеловодства, они посещали секции по выбору, что засчитывалось им как посещение необходимых занятий. Проведенный педагогический эксперимент показал, что внедрение разработанной комплексной программы физического воспитания в сочетании с употреблением продуктов пчеловодства улучшило показатели физической работоспособности, физической подготовленности и функционального состояния организма.

Ключевые слова: физическое воспитание, студентки 16–17 лет, продукты пчеловодства, физическая работоспособность.

Annotation. The dissertation deals with the organization of physical education of 16–17 year-old students (female). The paper analyzes the results using the program of physical education in connection with apiotherapy. The study involved 60 students. A comprehensive program of physical education in connection to apiotherapy was developed and tested, testing was conducted. The comprehensive program to increase physical performance was constructed with a view of the ascertaining experiment results and consisted of three periods (within 12 months of study): an introductory, basic and final. The defining features of the proposed program is that classes were held with physically healthy students (female) of 16–17 years old, physical fitness was the goal while developing and enhancing physical performance, there was an active involvement of students. The students of the core group were engaged in a comprehensive program of physical education in connection to apiotherapy, they visited the sections at their choice, but it was counted as a visit to the necessary lessons. The carried out pedagogical experiment has shown that the introduction of a comprehensive program developed by physical training in combination with apiotherapy improved physical performance, physical fitness and state of health of the organism. The results indicate the presence of significant correlation between the chosen program of physical education and nutrition and their impact on physical performance and health of 16–17 year-old students. The research has proved the effectiveness of the method of individual assignments, additional exercises, motor functions mastering assignments, the development of physical abilities, taking into account body type, health, physical, technical and tactical training of school age students.

Key words: physical education, 16–17 year-old students, apiotherapy, physical performance.

58. Чернобай В. И.

Исследование некоторых динамических характеристик в спортивных упражнениях (на примере прыжков в длину с разбега) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 735 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / В. И. Чернобай ; ГЦОЛИФК. – М., 1969. – 18 с.

Аннотация. Экспериментально обоснована эффективность техники бега для прыгунов в длину, которая способствует повышению эффективности разбега и позволит достигать более высоких результатов в прыжках.

Ключевые слова: динамические характеристики, спортивные упражнения, эффективность техники бега.

Анотація. Експериментально обґрунтована ефективність техніки бігу для стрибунів у довжину, яка сприяє підвищенню ефективності розбігу і дозволить досягати вищих результатів в стрибках.

Ключові слова: динамічні характеристики, спортивні вправи, ефективність техніки бігу.

Annotation. Efficiency of technique at run is experimentally grounded for jumpers in length which is instrumental in the increase of efficiency of running approach and will allow to arrive at more high results in jumps.

Key words: dynamic descriptions, sporting exercises, efficiency of technique at run.

59. Чернов В. Н.

Исследование влияния больших нагрузок на организм спортсмена при игре в водное поло : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / В. Н. Чернов ; КГИФК. – К., 1974. – 30 с.

Аннотация. Изучены морфофункциональные особенности ватерполистов высших разрядов. Исследованы последствия нагрузок, вызванные неоднократными играми в условиях соревнований, на ватерполистов различной игровой специализации.

Ключевые слова: физические нагрузки, условия соревнований, игра в водное поло.

Анотація. Вивчені морфофункціональні особливості ватерполістів вищих розрядів. Досліджені наслідки навантажень, викликані неодноразовими іграми в умовах змагань, на ватерполістів різної ігрової спеціалізації.

Ключові слова: фізичні навантаження, умови змагань, гра у водне поло.

Annotation. The morphological functional features of water-polo players of higher digits are studied. The consequences of loadings, caused the repeated games in the conditions of competitions, are investigational, on the water-polo players of different playing specialization.

Key words: physical loadings, terms of sovrenovaniy, game in water-polo.

60. Чернявский Д. А.

Исследования развития и проявления силы мышц человека в связи с предельной быстротой движений (на примере подготовки копьеметателей юношей в возрасте 15–16 лет) : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Д. А. Чернявский ; ГЦОЛИФК. – М., 1966. – 24 с.

Аннотація. Експериментально обосновані найбільш ефективні шляхи формування ще в юнацькому віці сили м'язів, здатних виконувати роботу максимальної інтенсивності з граничною швидкістю рухів.

Ключевые слова: сила, швидкість рухів, дослідження розвитку.

Анотація. Експериментально обґрунтовані найбільш ефективні шляхи формування ще в юнацькому віці сили м'язів, здатних виконувати роботу максимальної інтенсивності з граничною швидкістю рухів.

Ключові слова: сила, швидкість рухів, дослідження розвитку.

Annotation. The most effective ways are experimentally grounded of forming as early as youth age of force of muscles, able to execute work of maximal intensity with the maximum quickness of motions.

Key words: force, quickness motions, research of development.

61. Чесна А. С.

Функциональные особенности дыхательной и сердечно-сосудистой системы у юных гимнастов : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.0013 „Физиология человека и животных” / Чесна Альгирдас Стасио ; НИИ эксперим. и клинической медицины. – Вильнюс, 1974. – 37 с.

Аннотація. Определены изменения корреляционных связей отдельных показателей сердечно-сосудистой и дыхательных систем у юных гимнастов в зависимости от степени тренированности. Изучены возможности использования методики для определения функционального состояния дыхательной и сердечно-сосудистой системы у юных гимнастов.

Ключевые слова: функциональные особенности, степень тренированности, состояние дыхания и сердечно-сосудистой системы у юных гимнастов.

Анотація. Визначені зміни кореляційних зв'язків окремих показників серцево-судинної і дихальних систем у юних гімнастів, залежно від ступеня тренуваності. Вивчені можливості використання методики для визначення функціонального стану дихальної і серцево-судинної системи у юних гімнастів.

Ключові слова: функціональні особливості, ступінь тренуваності, стан дихання і серцево-судинної системи у юних гімнастів.

Annotation. The changes of cross-correlation connections of separate indexes of cordially vascular and respiratory systems are certain for young gymnasts, depending on the degree of trained. Possibilities of the use of method are studied for determination of the functional state of the respiratory and cordially vascular system for young gymnasts.

Key words: functional features, degree of trained, state breathing and cordially vascular system for young gymnasts.

62. Чижик В. В.

Особенности физической работоспособности подростков (14–15 лет), які проживають на радіоактивно забруднених територіях : автореф. дис. ... канд. біол. наук :

[спец.] 14.03.04 „Нормальна фізіологія” / Чижик Віктор Васильович ; ХДМУ. – Х., 1996. – 24 с.

Анотація. Уперше показано вплив чинників проживання на забруднених радіонуклідами територіях на комплекс показників фізичної працездатності підлітків. При обстеженні через 6–7 років після аварії на Чорнобильській АЕС у них виявлено погіршення фізичного розвитку, зниження функціональних можливостей кардіореспіраторної системи в стані спокою і при виконанні дозованого фізичного навантаження. Показано, що найбільш достовірну інформацію про зниження фізичної працездатності обстеженого контингенту дає функціональна проба з дозованим фізичним навантаженням.

Ключові слова: фізична працездатність, функціональні проби, дозовані фізичні навантаження.

Аннотация. Показано, что наиболее достоверную информацию о снижении физической работоспособности обследованного контингента дает функциональная проба с дозированными физическими нагрузками.

Ключевые слова: физическая работоспособность, функциональные пробы, дозированные физические нагрузки.

Annotation. It is rotined that the most reliable information about the decline of physical capacity of obsledovanogo contingent is given by a functional test with the dosed physical loadings.

Key words: physical capacity, functional tests, dosed physical loadings.

63. Читашвили Д. М.

Изменения частоты сердцебиений во время тренировки и соревнований по боксу и фехтованию : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.102 „Физиология человека и животных” / Д. М. Читашвили ; Ин-т физиологии АН Грузинской ССР. – Тбилиси, 1972. – 30 с.

Аннотация. Изучено изменение частоты сердцебиения при таких видах упражнений с переменной нагрузкой, как бокс и фехтование.

Ключевые слова: тренировка, соревнования, частота сердцебиений.

Анотація. Вивчена зміна частоти серцебиття при таких видах вправ із змінним навантаженням, як бокс і фехтування.

Ключові слова: тренування, змагання, серцебиття.

Annotation. The change of frequency of palpitation is studied at such types of exercises with the variable loading, as boxing and fencing.

Key words: training, competitions, frequency of sercebieniy.

64. Чубаров М. М.

Экспериментальное сопоставление обобщенного и избирательного подходов в структуре предсоревновательного этапа тренировки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / М. М. Чубаров ; ГЦОЛИФК. – М., 1973. – 23 с.

Аннотация. Уточнены представления об обобщенном и избирательном методах упражнения и их рациональную представленность в

процессе совершенствования движений в структуре предсоревновательного этапа тренировки спортсменов.

Ключевые слова: тренировка, совершенствование движений, избирательные упражнения.

Анотація. Уточнені уявлення про узагальнені і вибіркові методи вправ і їх раціональну представленість в процесі удосконалення рухів в структурі передзмагального етапу тренування спортсменів.

Ключові слова: тренування, вдосконалення рухів, вибіркові вправи.

Annotation. Specified picture of the generalized and electoral methods of exercise and their rational presentation in the process of perfection of motions in the structure of the precontest stage of training of sportsmen.

Key words: training, perfection of motions, electoral exercises.

65. Чудна Р. В.

Обґрунтування структури та змісту навчальної дисципліни „Адаптивне фізичне виховання” в системі вищої фізкультурної освіти : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Чудна Рада Валентинівна ; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – К., 2003. – 20 с.

Анотація. Розроблена методологія навчальної дисципліни „Адаптивне фізичне виховання”, за аналогією методології пізнання, як складної багаторівневої інформаційної системи, яка підпорядковується законам необхідного і достатнього, де до необхідного належать філософський, загальнонауковий та спеціально науковий методологічний рівні, а до достатнього – рівень конкретного. Розроблена структура і зміст навчальної дисципліни „Адаптивне фізичне виховання”.

Аннотація. Разработана методология учебной дисциплины „Адаптивное физическое воспитание”.

Ключевые слова: адаптивное физическое воспитание, структура, содержание.

Annotation. Methodology of educational discipline is developed „Adaptive physical education”.

Key words: adaptive physical education, structure, maintenance.

66. Чуксеева Т. П.

Динамика каталазной активности крови у спортсменов в условиях тренировочных и соревновательных нагрузок : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.14 „Физиология человека и животных” / Чуксеева Тамара Петровна ; ВГМИ. – Волгоград, 1975. – 21 с.

Аннотація. Изучена динамика каталазной активности крови и ее форм у спортсменов в тренировочных периодах в состоянии покоя и при физических нагрузках; зависимость этих изменений от характера работы и степени тренированности спортсмена, а также в условиях соревнований различной значимости и в период восстановления.

Ключевые слова: тренировочные и соревновательные нагрузки, динамика, активность крови, период восстановления.

Анотація. Вивчена динаміка каталазної активності крові і її форм у спортсменів у тренувальних періодах в стані спокою і при фізичних навантаженнях; залежність цих змін від характеру роботи і ступеня тренуваності спортсмена, а також в умовах змагань різної значущості і в період відновлення.

Ключові слова: тренувальні і змагальні навантаження, динаміка, активність крові, період відновлення.

Annotation. The dynamics of katalaznoy activity of blood and its forms is studied for sportsmen in trainings periods in a state of rest and at the physical loadings; dependence of these changes on character of work and degree of trained of sportsman, and also in the conditions of competitions of different meaningfulness and in the period of renewal.

Key words: trainings and competition loadings, dynamics, activity of blood, period of renewal.

67. Шарафанов А. А.

Методика занятий физическими упражнениями оздоровительной направленности с людьми среднего возраста, имеющими нарушение функции желудочно-кишечного тракта : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Шарафанов Анатолий Андреевич ; ВНИИФК. – М., 1990. – 23 с.

Аннотация. Впервые получен экспериментальный материал о влиянии физических упражнений на эвакуаторную функцию желудка людей, имеющих нарушения функций желудочно-кишечного тракта (язвенная болезнь 12-перстной кишки).

Ключевые слова: физические упражнения, занятия, методика, нарушения функции желудочно-кишечного тракта.

Анотація. Уперше отриманий експериментальний матеріал про вплив фізичних вправ на евакуаторну функцію шлунку людей, що мають порушення функцій шлунково-кишкового тракту (виразкова хвороба 12-песної кишки).

Ключові слова: фізичні вправи, заняття, методика, порушення функції шлунково-кишкового тракту.

Annotation. Experimental material is first got about influence of physical exercises on the evakuatornuyu function of stomach of people, having violations of functions of gastroenteric highway (ulcerous illness of 12-finger bowel).

Key words: physical exercises, employments, method, parafunctions gastroenteric highway.

УДК 796.034.2+796.01:61

68. Шарпова Т. В.

Особенности влияния интенсивных занятий гимнастикой, плаванием, легкой атлетикой на формирование морфологического статуса детей, подростков 11–15 лет : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Шарпова Тамара Васильевна ; ГЦОЛИФК. – М., 1988. – 16 с.

Аннотация. Впервые получены данные о возрастных интервалах активных преобразований различных параметров телосложения юных атлетов в связи со спецификой воздействия конкретного вида спортивных занятий на онтогенез морфологии детей и подростков, юношей и девушек. Показано, что возрастной интервал активных преобразований морфологического статуса юного спортсмена детерминирован не только видом спортивных занятий, но и временем начала интенсивной спортивной подготовки. Уточнена специфика воздействий интенсивных занятий плаванием, гимнастикой и легкой атлетикой на формирование отдельных морфологических признаков юных спортсменов.

Ключевые слова: возрастные интервалы, параметры, спортсмены, спортивная подготовка.

Анотація. Уперше отримані дані про вікові інтервали активних перетворень різних параметрів статури юних атлетів у зв'язку із специфікою дії конкретного вигляду спортивних занять на онтогенез морфології дітей і підлітків, хлопців і дівчат. Показано, що віковий інтервал активних перетворень морфологічного статусу юного спортсмена детермінований не лише видом спортивних занять, але і часом початку інтенсивної спортивної підготовки.

Ключові слова: вікові інтервали, параметри, спортсмени, спортивна підготовка.

Annotation. Information is first got about the age-dependent intervals of active transformations of different parameters of build of young athletes in connection with the specific of influence of concrete type of sporting employments on ontogenesis of morphology of children and teenagers, youths and girls. It is rotined that the age-dependent interval of active transformations of morphological status of young sportsman is determined not only the type of sporting employments but also time of beginning of intensive sporting preparation.

Key words: age-dependent intervals, parameters, sportsmen, sporting preparation.

69. Шевчук В. Г.

Возрастные особенности нейрогуморальной регуляции уровня сахара крови : автореф. дис. ... канд. мед. наук / В. Г. Шевчук ; Ин-т физиол. им. А. А. Богомольца. – К., 1967. – 21 с.

Аннотация. Подтверждено положение о развитии с возрастом неравномерных изменений в разных звеньях нейрогуморальной регуляции обмена и функций.

Ключевые слова: обмен, функции, регуляция уровня сахара в крови, возрастные особенности.

Анотація. Підтверджено положення про розвиток з віком нерівномірних змін в різних ланках нейрогуморальної регуляції обміну і функцій.

Ключові слова: обмін, функції, регуляція рівня цукру в крові, вікові особливості.

Annotation. Position is confirmed about development with age of uneven changes in the different links of the neurohumoral adjusting of exchange and functions.

Key words: an exchange, functions, adjusting of level of sugar, is in blood, age-dependent features.

70. Шестакова Е. В.

Уровень дыхания у спортсменов : автореф. дис. ... канд. мед. наук / Шестакова Е. В. ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1958. – 14 с.

Аннотація. Определен уровень дыхания у различных по стажу, разрядам и специализации спортсменов с целью оценки у них функции дыхания.

Ключевые слова: уровень дыхания, спортсмены, специализация.

Анотація. Визначений рівень дихання у різних за стажем, розрядами і спеціалізацією спортсменів з метою оцінки у них функції дихання.

Ключові слова: рівень дихання, спортсмени, спеціалізація.

Annotation. A breathing level is certain at different on experience, digits and specialization of sportsmen with the purpose of estimation for them breathing functions.

Key words: breathing level, sportsmen, specialization.

71. Шмигельскене Н. И.

Некоторые вопросы диагностики медикаментозной аллергии : автореф. дис. ... канд. мед. наук : [спец.] 754 „Внутренние болезни” / Н. И. Шмигельскене ; КМИ. – Каунас, 1972. – 26 с.

Аннотація. Установлено основные диагностические критерии медикаментозной аллергии. Выяснено значение исследования клеточного иммунитета в диагностике лекарственной аллергии (пробы местной эозинофилии и местной лейкоцитарной реакции).

Ключевые слова: диагностика, аллергия, исследования иммунитета.

Анотація. Встановлено основні діагностичні критерії медикаментозної алергії. З'ясовано значення дослідження клітинного імунітету в діагностиці лікарської алергії (проби місцевої еозинофілії і місцевої лейкоцитарної реакції).

Ключові слова: діагностика, алергія, дослідження імунітету.

Annotation. The basic diagnostic criteria of medicinal allergy are set. The value of research of cellular immunity is found out in diagnostics of medicinal allergy (tests of local eosinophilia and local leukocitary reaction).

Key words: diagnostics, allergy, researches of immunity.

72. Шойхет К. Е.

Изучение некоторых условий, повышающих эффективность обучения детей двигательным действиям (на материале обучения акробатическим прыжкам девочек школьного возраста) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 735 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / К. Е. Шойхет ; ГЦОЛИФК. – М., 1968. – 20 с.

Аннотация. Исследована эффективность различных вариантов последовательности начального обучения девочек акробатическим прыжкам.

Ключевые слова: двигательные действия, начальное обучение, акробатические прыжки.

Анотація. Досліджена ефективність різних варіантів послідовності початкового навчання дівчат акробатичним стрибкам.

Ключові слова: рухові дії, початкове вчення, акробатичні стрибки.

Annotation. Efficiency of different variants of sequence of the elementary training of girls is investigational to the acrobatic jumps.

Key words: motive actions, elementary training, acrobatic jumps.

73. Шологон Р. П.

Методика лечебной гимнастики в комплексном лечении больных мочекаменной болезнью на курорте Трускавец : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Шологон Роман Петрович ; КГИФК. – К., 1977. – 25 с.

Аннотация. Разработана методика лечебной гимнастики в комплексном лечении больных мочекаменной болезнью. Методика строится с учетом форм уrolитиаза, функционального состояния почек и мочевых путей, локализации, размера конкремента в мочеточнике, наличия или отсутствия тенденции к его продвижению.

Ключевые слова: лечебная гимнастика, методика, мочекаменная болезнь.

Анотація. Розроблено методику лікувальної гімнастики в комплексному лікуванні хворих сечокам'яною хворобою. Методика будується з врахуванням форм уrolітіазу, функціонального стану нирок і сечових шляхів, локалізації, розміру конкременту в сечоводі, наявності або відсутності тенденції до його просування.

Ключові слова: лікувальна гімнастика, методика, сечокам'яна хвороба.

Annotation. The method of medical gymnastics is developed in the holiatry of patients an urolithiasis. A method is built taking into account the forms of urolitiaz, functional state of buds and urinary ways, localization, size of ureterolith, presence or absence of tendency to his advancement.

Key words: medical gymnastics, method, urolithiasis.

74. Шустин Б. Н.

Исследование тренировочного воздействия сочетания преодолевающего и уступающего режимов работы мышц на скоростно-силовые качества

человека (на примере рывково-тормозных упражнений) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.734 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Б. Н. Шустин ; ВНИИФК. – М., 1976. – 12 с.

Аннотация. Определены оптимальные отягощения при рывково-тормозных упражнениях различной амплитуды. Выявлены рациональные применения рывково-тормозных упражнений как средства скоростно-силовой подготовки детей школьного возраста (12–13 лет) в беге. Установлена рациональность применения рывково-тормозных упражнений как средства скоростно-силовой подготовки студентов подготовительного и специального отделения вуза. Обоснована возможность применения рывково-тормозных упражнений в двигательном режиме лиц пожилого возраста, занимающихся в группах здоровья.

Ключевые слова: рывковые, тормозные упражнения, двигательный режим, группы здоровья.

Анотація. Визначені оптимальні обтяження в ривково-гальмівних вправах різної амплітуди. Виявлені раціональні застосування ривково-гальмівних вправ як засобів швидкісно-силової підготовки дітей шкільного віку (12–13 років) у бігу. Встановлена раціональність застосування ривково-гальмівних вправ як засобів швидкісно-силової підготовки студентів підготовчого і спеціального відділення вузу. Обґрунтована можливість застосування ривково-гальмівних вправ в руховому режимі осіб літнього віку, що займаються в групах здоров'я.

Ключові слова: ривкові, гальмівні вправи, руховий режим, групи здоров'я.

Annotation. The optimum burdening is certain at jerk-brake exercises of different amplitude. Rational applications of jerk-brake exercises are exposed as there are facilities of speed-power preparation of children of school age (12–13 years) in at run. Rationality of application of jerk-brake exercises as facilities of speed-power preparation of students of preparatory and special separation of institute of higher is set. Possibility of application of jerk-brake exercises is grounded in motive mode of persons of superannuated, gettings busy in the groups of health.

Key words: jerk, brake exercises, motive mode, groups of health.

75. Щелкунов Д. А.

Індивідуалізація фізичного розвитку в системі масового фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Щелкунов Денис Анатолійович ; Харків. держ. акад. фіз. культури. – Х., 2007. – 16 с.

Анотація. Встановлено і науково обґрунтовано поняття індивідуальної „норми” морфофункціональних можливостей організму, систематизовано сукупність підходів паспортизації фізичного розвитку. Розроблені положення, які відображають характеристики морфофункціональних взаємин систем організму, що забезпечують індивідуальні особливості здійснення рухової діяльності.

Ключові слова: фізичне виховання, індивідуалізація фізичного розвитку.

Аннотація. Научно обосновано поняття індивідуальної „норми” морфофункціональних можливостей організму, систематизована сукупність підходів паспортизації фізического розвитку.

Ключевые слова: физическое воспитание, индивидуализация физического развития.

Annotation. The concept of individual „norm” of morphological functional possibilities of organism is scientifically grounded, the aggregate of approaches of the passport system of physical development is systematized.

Key words: physical education, individualization of physical development.
УДК 796.001-057.87009

76. Щербакова Н. А.

Исследование путей борьбы с ревматизмом у детей школьного возраста средствами физического воспитания : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физической культуры)” / Щербакова Нина Анатольевна ; КГИФК. – К., 1975. – 31 с.

Аннотація. Научно обосновано применение средств и методов физического воспитания детей, больных ревматизмом. Экспериментально обоснована эффективность различных форм организации занятий физическими упражнениями в предупреждении ревматизма у учащихся.

Ключевые слова: ревматизм, дети школьного возраста, средства физического воспитания.

Анотація. Науково обґрунтовано застосування засобів і методів фізичного виховання дітей, хворих на ревматизм. Експериментально обґрунтована ефективність різних форм організації занять фізичними вправами у запобіганні ревматизму в учнів.

Ключові слова: ревматизм, діти шкільного віку, засоби фізичного виховання.

Annotation. Application of facilities and methods of physical education of children, patients is scientifically grounded by rheumatism. Efficiency of different forms of organization of employments physical exercises is experimentally grounded in warning of rheumatism at a student.

Key words: rheumatism, children of school age, facilities of physical education.

77. Эрнандес Карлос де-Агинако.

Влияние напряжения „сторонних” мышц на силу, быстроту и выносливость мышц, определяющих выполнение двигательной задачи : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / Эрнандес Карлос де-Агинако ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1977. – 22 с.

Аннотация. Изучена не только выносливость основных мышц, но и другие проявления деятельности двигательного аппарата – сила, скорость движений; влияние на показатели основных мышц сложной деятельности сторонних мышц при поддержании поз разной трудности.

Ключевые слова: выносливость, двигательный аппарат, сила, скорость движений.

Анотація. Вивчена не лише витривалість основних м'язів, але і інші прояви діяльності рухового апарату – сила, швидкість рухів; вплив на показники основних м'язів складної діяльності сторонніх м'язів за підтримки пози різної складності.

Ключові слова: витривалість, руховий апарат, сила, швидкість рухів.

Annotation. Not only endurance of basic muscles but also other displays of activity of motive vehicle is force, speed of motions is studied; influence on the indexes of basic muscles of difficult activity of strange muscles at maintenance of poses of different difficulty.

Key words: endurance, motive vehicle, force, speed of motions.

78. Юнусова Ю. М.

К физиологической характеристике условий совершенствования спортивной формы у высококвалифицированных гимнастов : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.102 „Физиология человека и животных” / Ю. М. Юнусова ; ТГУ. – Ташкент, 1970. – 21 с.

Аннотация. Разработано и обосновано применение специальных комплексов средств, способствующих функциональному сохранению и восстановлению высокой мышечной активности у гимнастов в процессе продолжительности мышечной деятельности.

Ключевые слова: физиологическая характеристика, совершенствование спортивной формы, специальные комплексы средств.

Анотація. Розроблено і обґрунтовано застосування спеціальних комплексних засобів, які сприяють функціональному збереженню і відновленню високої м'язової активності у гімнастів в процесі тривалості м'язової діяльності.

Ключові слова: фізіологічна характеристика, вдосконалення спортивної форми, спеціальні комплексні засобів.

Annotation. Developed and grounded application of the special complexes of facilities, cooperant a functional maintainance and renewal of high myshechnoy activity for gymnasts in the process of duration of myshechnoy activity.

Key words: physiological description, perfection of sporting form, special complexes of facilities.

79. Юржинова И. Н.

Зависимость между мышечной силой и соматометрическими признаками детей в пубертатный период (10–14 лет) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13734 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / И. Н. Юржинова ; ГЦОЛИФК. – М., 1971. – 29 с.

Аннотация. Исследованы зависимости между мышечной силой и соматометрическими признаками детей в пубертатный период (10–14 лет), а также определены различия этой зависимости у мальчиков и девочек.

Ключевые слова: мышечная сила, метрические признаки детей, зависимости.

Анотація. Досліджені залежності між м'язовою силою і соматометричними ознаками дітей в пубертатний період (10–14 років), а також визначені відмінності цієї залежності у хлопчиків і дівчаток.

Ключові слова: м'язова сила, метричні ознаки дітей, залежності.

Annotation. Dependences are investigational between muscles force and somatometrical signs of children in a pubertatnyy period (10–14 years), and also distinctions of this dependence are certain for boys and girls.

Key words: muscles force, metrical signs of children, dependences.

80. Юрченко В. И.

Некоторые особенности методики развития выносливости у юных ватерполистов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Владимир Иванович Юрченко ; ТГУ. – Тарту, 1973. – 30 с.

Аннотация. Обосновано, что возрастание выносливости при плавании положительно скажется на изменении игровой выносливости юных ватерполистов.

Ключевые слова: развитие выносливости, методика, плавание.

Анотація. Обґрунтовано, що зростання витривалості у плаванні позитивно позначається на зміні ігрової витривалості юних ватерполістів.

Ключові слова: розвиток витривалості, методика, плавання.

Annotation. It is grounded, that growth of endurance at swimming positively will tell on a change playing endurance of young water-polo players.

Key words: development of endurance, method, swimming.

81. Юрьева В. А.

Методика лечебной физической культуры при операциях на сердце в условиях искусственного кровообращения : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки, включая методику лечебной физкультуры” / Юрьева Валентина Дмитриевна ; ГЦОЛИФК. – М., 1973. – 16 с.

Аннотация. Разработаны двигательные режимы для больных как в дооперационном, так и в послеоперационном периодах. Проверена эффективность разработанной методики лечебной гимнастики в комплексном лечении больных.

Ключевые слова: лечебная физическая культура, методика, кровообращение, двигательные режимы.

Анотація. Розроблені рухові режими для хворих як у доопераційному, так і в післяопераційному періодах. Перевірена ефективність розробленої методики лікувальної гімнастики в комплексному лікуванні хворих.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, методика, кровообіг, рухові режими.

Annotation. The motive modes are developed for patients both in the preoperated and in after operation periods. Efficiency of the developed method of medical gymnastics is tested in the holiatry of patients.

Key words: medical physical culture, method, circulation of blood, motive modes.

82. Яворский Л. А.

Рефлекторные реакции с рецепторного поля сердца при экспериментальной гипертонии : автореф. дис. ... канд. мед. наук : [спец.] 765 „Патологическая физиология” / Л. Я. Яворский ; Ин-т физиол. АПН им. А. А. Богомольца. – К., 1968. – 16 с.

Аннотація. Исследованы нервно-рефлекторные реакции с рецепторного поля сердца; экспериментально обосновано сочетание атеросклероза с почечной гипертонией.

Ключевые слова: рефлекторные реакции, гипертония, атеросклероз.

Анотація. Досліджені нервово-рефлекторні реакції з рецепторного поля серця; експериментально обґрунтовано поєднання атеросклерозу з нирковою гіпертонією.

Ключові слова: рефлекторні реакції, гіпертонія, атеросклероз.

Annotation. Nervous reflex reactions are investigational from the receptor field of heart; combination of atherosclerosis is experimentally grounded with kidney high blood pressure.

Key words: reflex reactions, high blood pressure, atherosclerosis.

83. Язвинская Л. И.

Средства и методы развития выносливости в системе подготовки студенток вузов по комплексу ГТО : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Язвинская Людмила Ивановна ; ВНИИФК. – М., 1980. – 24 с.

Аннотація. Впервые выявлена необходимость и разработана методика использования в едином педагогическом процессе навыков произвольного управления внешним дыханием в сочетании с выполнением физических упражнений комплексного характера (переменного, равномерного и кроссового бега). Обоснован метод домашних заданий с учетом слабых сторон физической подготовленности студенток и недостатков функции внешнего дыхания. Разработаны средства и методы повышения общей выносливости.

Ключевые слова: средства, методы, выносливость, подготовка студенток.

Анотація. Уперше виявлена необхідність і розроблена методика використання в єдиному педагогічному процесі навичок довільного управління зовнішнім диханням у поєднанні з виконанням фізичних вправ

комплексного характеру (змінного, рівномірного і кросового бігу). Обґрунтований метод домашніх завдань з урахуванням слабких сторін фізичної підготовленості студенток і недоліків функції зовнішнього дихання. Розроблені засоби і методи підвищення загальної витривалості.

Ключові слова: засоби, методи, витривалість, підготовка студенток.

Annotation. A necessity is first exposed and the method of the use in the single pedagogical process of skills of arbitrary management the external breathing is developed in combination with implementation of physical exercises of complex character (at variable, even and cross-country race run). The method of home tasks is grounded taking into account the weak sides of physical preparedness of students and lacks of function of the external breathing. Facilities and methods of increase of general endurance are developed.

Key words: facilities, methods, endurance, preparation of students.

84. Янес Хосе.

Физиологическая оценка работоспособности кубинских школьников : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.00.13 „Физиология человека и животных” / Хосе Янес ; ГЦОЛИФК. – М., 1974. – 21 с.

Аннотація. Исследованы уровни физического и функционального развития кубинских школьников. Выявлено, что современные кубинские дети подвержены процессам ускоренного физического развития, но на Кубе это не так ярко выражено, как, например, в Советском Союзе. Обосновано, что физическая работоспособность кубинских детей и подростков является достоверно более низкой, чем у их сверстников из Советского Союза, и это, очевидно, связано с климатическими условиями, которые обусловили снижение двигательной активности школьников, не занимающихся спортом.

Ключевые слова: физиологическая оценка, работоспособность, школьники, Куба.

Анотація. Досліджені рівні фізичного і функціонального розвитку кубинських школярів. Виявлено, що сучасні кубинські діти схильні до процесів прискореного фізичного розвитку, але на Кубі це не так яскраво виражено, як, наприклад, в Радянському Союзі. Обґрунтовано, що фізична працездатність кубинських дітей і підлітків є достовірно нижчою, ніж у їх однолітків з Радянського Союзу, і це, очевидно, пов'язано з кліматичними умовами, які зумовили зниження рухової активності школярів, що не займаються спортом.

Ключові слова: фізіологічна оцінка, працездатність, школярі, Куба.

Annotation. The levels of physical and functional development of the Cuban schoolboys are investigational. It is exposed, that the modern Cuban children are subject to the processes of speed-up physical development, but on Cuba it is brightly expressed not so, as, for example, in Soviet Union. It is grounded, that a physical capacity of the Cuban children and teenagers is for certain more low, than for their coevals from Soviet Union, and it, obviously, is related to the climatic terms which stipulated a decline to motive activity of schoolboys, not going in for sports.

Key words: physiological estimation, capacity, schoolboys, Cuba.

85. Янкина В. И.

Материалы к вопросу о саморегуляции эритропоэтической функции : автореф. дис. ... канд. биол. наук : [спец.] 03.102 „Физиология человека и животных” / В. И. Янкина ; КГПИ. – Красноярск, 1971. – 21 с.

Аннотация. Определена возможность саморегуляции эритропоэтической функции костного мозга без непосредственного участия коры больших полушарий.

Ключевые слова: функция костного мозга, кора больших полушарий.

Анотація. Визначена можливість саморегуляції еритропоетичної функції кісткового мозку без безпосередньої участі кори великих півкуль.

Ключові слова: функція кісткового мозку, кора великих півкуль.

Annotation. Possibility of self-regulation of eritropoetic function of marrow is certain without direct participation of bark of large hemispheres.

Key words: function of marrow, bark of large hemispheres.

86. Яновская А. С.

Динамические наблюдения фагоцитоза и некоторых цитохимических показателей лейкоцитов у спортсменов, работающих на выносливость : автореф. дис. ... канд. мед. наук / А. С. Яновская ; ЕГМИ. – Ереван, 1968. – 19 с.

Аннотация. Изучен клеточный иммунитет организма спортсменов в процессе двухлетних занятий спортом в различные периоды тренированности. Определена фагоцитарная активность лейкоцитов, наиболее тонко отражающая защитные свойства организма.

Ключевые слова: клеточный иммунитет, занятия спортом, периоды тренированности.

Анотація. Вивчений клітинний імунітет організму спортсменів в процесі дворічних занять спортом у різні періоди тренуваності. Визначена фагоцитарна активність лейкоцитів, що найяскравіше відображає захисні властивості організму.

Ключові слова: клітинний імунітет, заняття спортом, періоди тренуваності.

Annotation. Cellular immunity of organism of sportsmen is studied in the process of two-year employments by sport in different periods of trained. Fagocitarnaya activity of leucocytes is certain, most thinly reflecting protective properties of organism.

Key words: cellular immunity, going in for sports, periods of trained.

87. Ярий Р. О.

Влияние занятий футболом на морфо-функциональный статус детей младшего школьного возраста : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” /

Ярий Роман Олексійович ; Харків. держ. акад. фіз. культури. – Х., 2010. – 21 с.

Анотація. Розроблено та вперше науково обґрунтовано зміст додаткового уроку з футболу в умовах загальноосвітньої школи відповідно до рівня фізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку.

Ключові слова: урок футболу, молодші школярі, морфо-функціональний статус.

Аннотація. В работе исследованы особенности физического развития, физической подготовленности, соматического здоровья и психологических качеств детей 6–8 лет. Доведено, что дифференцированная (по отдельным показателям) и обобщенная (за комплексом показателей) оценка уровня физического развития позволяет определить не только степень физической подготовленности детей, но и гармоничность каждого отдельного показателя. Имея такие данные о физическом развитии, учитель физической культуры может подбирать специальные упражнения для целенаправленного физического усовершенствования детей 6–8-ми лет. Осуществлен анализ взаимосвязи и взаимовлияния двигательной активности на физическую подготовленность детей.

Ключевые слова: урок футбола, младшие школьники, морфо-функціональний статус.

Annotation. This paper investigated the features of physical development, physical training, somatic health and psychological characteristics of children 6-8 years. It is proved that the differential (by separate indicators) and the generalized (by complex indicators) estimation of the level of physical development allow to determine not only the degree of children's physical training but also harmony of each separate Indicator. With these data about physical development the teacher of physical culture can choose specific exercises for purposeful physical improvements for children of 6–8 years. It is led to the relationship and intercommunication of physical activity on physical preparedness of children. Shown that playing football aimed at developing speed and power-speed skills of children 6–8 years and causes to improve the Indicators of general physical training. It is proved that the children playing football have the best physiological indicators that show the level of mental capacity. However, it is observed increase of immune protection at the local level Indicators of resistance that must be considered by determining the State of somatic health of children. Complex estimation of physical development, health groups taking into account the immune status and mental capacity with defined age peculiarity of intra-group distribution of these indicators allow to evaluate the morpho-functional quality and reserves of child's organism that should be considered by the development of program of physical training for pupils. It objectively justified considering the important role of all components in creating a football program, which were formed appropriate pedagogical principles, methods, that provided the effective teaching conditions for primary school children.

Key words: football lesson, the primary school children, morpho-functional status.

88. Ярмак О. М.

Скринінг-система фізичного стану юнаків 15–17 років в процесі фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Ярмак Олена Миколаївна ; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – К., 2011. – 18 с.

Анотація. Уперше теоретично сформульовано та експериментально обґрунтовано технологію скринінгу фізичного стану юнаків 15–17 років; розроблено структуру, основні компоненти та її зміст на основі визначення інформативних показників фізичного розвитку, морфо-функціонального стану, фізичної підготовленості та працездатності юнаків; розроблено автоматизовану скринінг-систему фізичного стану, яка передбачає поглиблену та експрес оцінку його рівнів у юнаків 15–17 років, а також містить теоретичні і практичні рекомендації, спрямовані на підвищення рівня фізичного стану.

Ключові слова: скринінг, фізичний стан, юнаки.

Аннотация. Проведен анализ данных научно-методической литературы по проблеме диагностики физического состояния юношей 15–17 лет в процессе физического воспитания. Проанализированы и обобщены подходы к оценке показателей физического состояния юношей, рассмотрены современные системы мониторинга физического состояния. Проведен анализ современных автоматизированных систем контроля физического состояния.

Ключевые слова: скрининг, физическое состояние, юноши.

Annotation. Dissertation is devoted to the substantiation of physical condition screening technology for 15–17 years males. The structure was developed as well as the main components and their content on the basis of determination of informative indices of physical development, morphological and functional state, physical fitness and performance.

Key words: screening, physical condition, 15–17 years males.

УДК 796-053.7

89. Яхно Є. Г.

Комплексний розвиток фізичних і моральних якостей дітей старшого дошкільного віку в процесі фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Яхно Євгеній Григорович ; Дніпроп. держ. ін-т фіз. культури і спорту. – Д., 2011. – 21 с.

Анотація. Уперше доведено взаємозв'язок і взаємообумовленість компонентів морфофункціонального стану, фізичної підготовленості і морального розвитку дітей 5 і 6 років у кількісних показниках кореляційного і факторного аналізу; вперше визначена структура фізичних і моральних якостей дітей 5–6 років, яка свідчить про збільшення з віком інтегрованих чинників досліджуваних якостей у дівчаток і зменшення цих чинників у хлопчиків, що може пояснюватися більш інтенсивним формуванням емоційно-моральної сфери дівчаток; уперше розроблено педагогічні умови

комплексного розвитку фізичних здібностей і моральних якостей дітей старшого дошкільного віку в процесі фізичного виховання, зокрема: спрямованість педагогічних дій щодо розвитку фізичних і моральних якостей згідно із сенситивними періодами; визначено зміст, засоби, методіку організації і проведення занять фізичними вправами виховної спрямованості в умовах роботи дошкільного навчального закладу.

Ключові слова: фізичне виховання; фізичні здібності; компоненти морального розвитку (когнітивний, емоційний, діяльніший); діти 5 і 6 років; комплексний розвиток.

Аннотація. Научная новизна исследования заключается в том, что впервые доказана взаимосвязь компонентов морфофункционального состояния, физической подготовленности и нравственного развития детей 5 и 6 лет в количественных показателях корреляционного и факторного анализа. Впервые определена структура физических и нравственных качеств детей 5 и 6 лет, которая свидетельствует об увеличении с возрастом интегрированных факторов исследуемых качеств у девочек и уменьшение количества этих факторов у мальчиков, что может быть обусловлено более интенсивным формированием эмоционально-нравственной сферы девочек. Впервые разработаны педагогические условия комплексного развития физических способностей и нравственных качеств детей старшего дошкольного возраста в процессе физического воспитания, в частности: направленность педагогических действий развития физических и нравственных качеств согласно сенситивным периодам; определены содержание, средства, методика организации и проведения занятий физическими упражнениями воспитательной направленности в условиях работы дошкольного учебного заведения.

Ключевые слова: физическое воспитание; физические способности; компоненты нравственного развития (когнитивный, эмоциональный, деятельностный); дети 5 и 6 лет; комплексное развитие.

Annotation. Firstly was proved connection and interconditionality of components of morphofunctional state, physical preparation and moral development of children of 5 and 6 years in quantitative indicators of correlation and factor analysis; For the first time was identified the structure of physical and moral qualities of children of 5–6 years, which proves the increasing by the age the integral factors of researching qualities in girls and reduction of contribution of these factors in boys, that can be explaining as more intensive forming of emotional-moral sphere of girls; For the first time were developed the conditions of complex development of physical skills and moral qualities of children of older pre-school age in the process of physical education, apart: aiming of pedagogical actions as for development of physical and moral qualities under the sensitive periods; it was determined the content, methods of organization and realization of classes of physical education in the conditions of working of nursery schools; It was proved the theoretical conception of unity of physical and psychological development of a child, which appearing in interconnection of components of morpho functional state, physical preparation and moral development of girls and

boys off 6 years; supplemented the scientific data as for peculiarities of development of physical skills of children in ontogenesis, components of their moral development, which VI characterizing by heterochrony.

Key words: physical education, physical skills, components of moral development (cognitive, emotional, active); children of 5 and 6 years; complex development.

УДК 796.011.3

90. Яшкин П. М.

Исследование влияния физических упражнений и некоторых видов массажа на работоспособность и отношение к труду в условиях монотонной работы (на примере кеттельщиц) : автореф. дис. ... канд. пед. наук / П. М. Яшкин ; ГЦОЛИФК. – Л., 1971. – 22 с.

Аннотация. Изучена динамика утомляемости в специфических условиях (кеттельный цех). Экспериментально исследовано влияние паузы с пассивным отдыхом, физкультурной паузой и эффективностью массажа в условиях промышленного производства.

Ключевые слова: физические упражнения, массаж, работоспособность, промышленное производство.

Анотація. Вивчена динаміка втоми у специфічних умовах (кетельний цех). Експериментально досліджений вплив паузи з пасивним відпочинком, фізкультурною паузою і ефективністю масажу в умовах промислового виробництва.

Ключові слова: фізичні вправи, масаж, працездатність, промислове виробництво.

Annotation. The dynamics of fatigueability is studied in specific terms (kettle workshop). Influence of pause is experimentally investigational with passive rest, athletic pause and efficiency of massage in the conditions of industrial production.

Key words: physical exercises, massage, capacity, industrial production.

Автореферати дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук:

91. Тимошенко В. В.

Основы реализации потенциальных способностей спортсменов в циклических локомоциях с механическими преобразователями движений : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Тимошенко Владимир Викторович ; ГЦОЛИФК. – М., 1991. – 52 с.

Аннотация. Разработаны основы формирования рациональной и оптимальной рабочей посадки в системе „спортсмен-велосипед”. Установлены закономерности проявления двигательных способностей спортсменов в циклических локомоциях с механическими

преобразователями движений относительно опоры на основе велосипедного педалирования. Обоснованы методы контроля технического мастерства и физической работоспособности велосипедистов на велоэргометре, в том числе с использованием персональных ЭВМ. Разработаны методические принципы создания велотренажеров и управление техникой спортивного педалирования на основе их применения. Обоснован подход к оптимизации технического мастерства в спортивных локомоциях.

Ключевые слова: двигательные способности спортсмена, циклические локомоции, спортивное педалирование.

Анотація. Розроблені основи формування раціональної і оптимальної робочої посадки в системі „спортсмен-велосипед”. Встановлені закономірності прояву рухових здібностей спортсменів в циклічних локомоціях з механічними перетворювачами рухів відносно опори на основі велосипедного педалювання. Обґрунтовані методи контролю технічної майстерності і фізичної працездатності велосипедистів на велоергометрі, у тому числі з використанням персональних ЕОМ. Розроблені методичні принципи створення велотренажерів і управління технікою спортивного педалювання на основі їх застосування. Обґрунтований підхід до оптимізації технічної майстерності в спортивних локомоціях.

Ключові слова: рухові здібності спортсмена, циклічні локомоції, спортивне педалювання.

Annotation. Bases of forming of the rational and optimum working landing are developed in the system „sportsman-bicycle”. Conformities to law of display of motive capabilities of sportsmen are set in cyclic locomotion with the mechanical transformers of motions in relation to support on the basis of bicycle pedals. The methods of control of technical trade and physical capacity of bicyclists are grounded on a veloergometer, including with the use of the personal computers. Developed methodical principles of creation of exercise bicycles and management the technique of sporting pedals on the basis of their application. Going is grounded near optimization of technical trade in sporting locomotion.

Key words: motive capabilities of sportsman, cyclic locomotion, sporting pedals.

92. Фурман Ю. М.

Корекція аеробної та анаеробної лактатної продуктивності організму молоді біговими навантаженнями різного режиму : автореф. дис. ... д-ра біол. наук : [спец.] 03.00.13 „Фізіологія людини і тварин” / Фурман Юрій Миколайович ; КНУ. – К., 2003. – 32 с.

Анотація. Уперше встановлено, що ефективність корекції аеробної та анаеробної лактатної продуктивності організму біговими навантаженнями залежить не лише від режиму енергозабезпечення роботи, періодичності занять і методу тренувань, а також від величини внутрішнього обсягу навантажень. Уперше виявлено, що ефективність впливу на аеробну та анаеробну лактатну продуктивність організму тренувань аеробної й анаеробної спрямованості залежить від статі. Встановлено специфічний

кумулятивний ефект тренувань в анаеробно-аеробному режимі енергозбереження, а також тренувань в аеробному режимі з дозованою затримкою дихання, який характеризується суттєвим зниженням діастолічного тиску в стані спокою.

Ключові слова: тренування, режим енергозабезпечення, дозована затримка дихання.

Аннотація. Установлен специфический кумулятивный эффект тренировок в анаэробно-аэробном режиме энергообеспечения, а также тренировок в аэробном режиме с дозированной задержкой дыхания.

Ключевые слова: тренировка, режим энергообеспечения, дозированная задержка дыхания.

Annotation. The specific cumulative effect of trainings is set in the anaerobic-aerobic mode of energoobespecheniya, and also trainings in the aerobic mode with the dosed breath-holding.

Key words: training, mode of energoobespecheniya, dosed breath-holding.
УДК 577.4:612.766.1:796

93. Черкесов Ю. Т.

Проблема и методические возможности детерминации режимов силового взаимодействия спортсменов с объектами управляющей предметной среды : автореф. дис. ... д-ра пед. наук в виде науч. докл. : [спец.] 01.02.08 „Биомеханика”; [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Черкесов Юрий Тагирович ; РГАФК. – М., 1993. – 62 с.

Аннотація. Определены квалификационные отличия условий выполнения разнообразных силовых и скоростно-силовых упражнений, что позволило установить характерные особенности силовых проявлений при перемещении различных масс и выявить факторы, препятствующие интенсификации силовых взаимодействий, а также сформировать технические требования к конструированию технических средств, ориентированных на выполнение спортивных движений в рекордных режимах. Обоснована методология разработки и использования нового класса тренажеров, основными отличительными признаками которых можно считать привнесение в процесс выполнения естественных движений внешних искусственных силовых воздействий, позволяющих создавать переменные управляемые режимы сопротивления и облегчения. Обоснован и создан комплекс тренажеров нового уровня методических возможностей – „машины управляющего воздействия”, применение которых детерминирует возрастание интенсивности силовых проявлений, способствует реализации потенциальных возможностей занимающихся и обеспечивает существенное повышение эффективности тренировочного процесса. Показаны перспективы существенной рационализации методов обучения движениям и спортивной тренировки, возникающие на основе применения машин управляющего воздействия при их дальнейшей технической эволюции, что должно

способствовать расширению диапазона реализации дидактических принципов.

Ключевые слова: силовые проявления, спортивные движения, спортивная тренировка, дидактические принципы.

Анотація. Визначені кваліфікаційні відмінності умов виконання різноманітних силових і швидко-силових вправ, що дозволило встановити характерні особливості силових проявів при переміщенні різної маси і виявити чинники, які перешкоджають інтенсифікації силових взаємодій, а також сформулювати технічні вимоги до конструювання технічних засобів, орієнтованих на виконання спортивних рухів у рекордних режимах. Обґрунтована методологія розробки і використання нового класу тренажерів, основними відмінними ознаками є те, що за їх допомогою процес виконання природних рухів зовнішніх штучних силових дій дозволяє створювати змінні керовані режими опору і полегшення. Обґрунтований і створений комплекс тренажерів нового рівня методичних можливостей „машини управляючої дії”, застосування яких детермінує зростання інтенсивності силових проявів, сприяє реалізації потенційних можливостей спортсменів і забезпечує істотне підвищення ефективності тренувального процесу. Показані перспективи істотної раціоналізації методів навчання рухам і спортивного тренування, що виникають на основі застосування машини управляючої дії, при їх подальшій технічній еволюції і сприяють розширенню діапазону реалізації дидактичних принципів.

Ключові слова: силові прояви, спортивні рухи, спортивне тренування, дидактичні принципи.

Annotation. The qualifying differences of terms of implementation of various power and speed-power exercises are certain, that allowed to set the characteristic features of power displays at moving of different the masses and expose factors, impedimental intensifications of power co-operations, and also to form technical requirements to constructing of hardwares, oriented to implementation of sporting motions in the record modes. Methodology of development and use is grounded new class of trainers, the basic distinctive signs of which it is possible to consider privnesenie in the process of implementation of natural motions of external artificial power influences, allowing to create the variable guided modes of resistance and facilitation. Grounded and created complex of trainers of new level of methodical possibilities „machines of managing influence”, application of which determiniruet by growth of intensity of power displays, instrumental in realization of potential Methodology of development and use of new class of trainers, the basic distinctive signs of which it is possible to consider privnesenie in the process of implementation of natural motions of external artificial power influences, allowing to create the variable guided modes of resistance and facilitation, is grounded. Grounded and created complex of trainers of new level of methodical possibilities „machines of managing influence”, application of which determiniruet by growth of intensity of power displays, instrumental in realization of potential possibilities gettings busy and provides the substantial increase of efficiency of training process. The

prospects of substantial rationalization of methods of teaching motions and sporting training are rotined, arising up on the basis of application of machines of managing influence at their further technical evolution, that must be instrumental in expansion of range of realization of didactic principles.

Key words: power displays, sporting motions, sporting training, didactic principles.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Тагизаде Г. М.	1
Тарасенко М. Н.	2
Тарасова Г. М.	3
Тарнопольская О. К.	4
Татьян В. В.	5,6
Терентьева Н. Н.	7
Терехина Л. Я.	8
Тимошенко В. В.	91
Тимошкин В. Н.	9
Титов Е. Т.	10
Тиунова О. В.	11
Тихвинский С. Б.	12
Тихомиров А. К.	13
Тихонов Э. Ф.	14
Толкачева И. Т.	15
Торм Р. Я.	16
Тороян Р. М.	17
Трачев В. М.	18
Третилова Т. А.	19
Трофимова Л. П.	20
Троценко Н. П.	21
Трошанова Е. С.	22
Трунин В. В.	23
Туров Б. Д.	24
Тюленьков С. Ю.	25
Ульянов В. И.	26
Унгер Ю. Р.	27
Урицкая В. П.	28
Усенко В. П.	29
Фарфур Раиф Халим.	30
Федичев Г. К.	31
Федорищева Е. В.	32
Федоров Е. Н.	33
Фетискин Н. П.	34
Фиделюс Казимеж.	35
Фидельский В. В.	36
Филипенко Е. М.	37
Филиппович В. И.	38
Финогенов В. С.	39
Франк М. Б.	40
Фурман Ю. М.	92
Халмухамедов Р. Д.	41
Ханкельдиев Ш. Х.	42

Ханякина А. Я.	43
Харабуга С. Г.	44
Хаустов С. И.	45
Хмелева С. Н.	46
Ходаковски-Малькевич П.	47
Ходжаев Ш. Г.	48
Хоронюк С. Л.	49
Хосни Мохамед.	50
Хуан Жуй-Син.	51
Царапкина Л. Г.	52
Цой А. Л.	53
Чачанашвили М. Г.	54
Черемисинов В. Н.	55
Черкесов Ю. Т.	93
Черненко О. Є.	56
Чернієнко О. А.	57
Чернобай В. И.	58
Чернов В. Н.	59
Чернявский Д. А.	60
Чесна А. С.	61
Чижик В. В.	62
Читашвили Д. М.	63
Чубаров М. М.	64
Чудна Р. В.	65
Чуксеева Т. П.	66
Шарафанов А. А.	67
Шарпова Т. В.	68
Шевчук В. Г.	69
Шестакова Е. В.	70
Шмигельскене Н. И.	71
Шойхет К. Е.	72
Шологон Р. П.	73
Шустин Б. Н.	74
Щелкунов Д. А.	75
Щербакова Н. А.	76
Эрнандес Карлос де-Агинако.	77
Юнусова Ю. М.	78
Юржинова И. Н.	79
Юрченко В. И.	80
Юрьева В. А.	81
Яворский Л. А.	82
Язвинская Л. И.	83
Янес Хосе.	84
Янкина В. И.	85
Яновская А. С.	86

Ярий Р. О.	87
Ярмак О. М.	88
Яхно Є. Г.	89
Яшкин П. М.	90

ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК

Адаптивне фізичне виховання	- 65
Асиметрія	- 17
Біомеханіка	- 16,60,91,93
Вестибулярна стійкість	- 24
Вестибулярний аналізатор	- 7
Витривалість	- 45,47,80,83,86
Гіпертонія	- 82
Групи здоров'я	- 20
Динамічні характеристики	- 58
Дихання	- 18,31,70
Діагностика	- 71
Кисень	- 55
Кровообіг	- 10,25
Лікувальна гімнастика	- 43,73
ЛФК	- 15,19,81
Монотонія	- 34
Нейродинаміка	- 33
Оздоровча фізична культура	- 4,26,48,67
Оксигемометрія	- 12
Працевдатність	- 13,27,41,49,62,84,90
Ревматизм	- 32,76
Рухова активність	- 9
Рухові дії	- 37,44
Рухові навички	- 38,72
Серцево-судинна система	- 2,22,46,63
Травми	- 14,30,35
Фізичні навантаження	- 8,11,36,39,54,59,66,92
Фізичні якості	- 74,77
Фізіологічні показники	- 1,29,50,75,78
Функціональний стан	- 3,23,28,42,52,61

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ
ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
Анотований бібліографічний покажчик
трьома мовами

Книга 3

Частина 5

Медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту
(Т-Я)

Укладач – Ірина Свістельник